

Returadresse
Miljø og Natur - Land og Vand
Toften 6 6880 Tarm

Ringkøbing-Skjern Kommune

Sagsbehandler
Klaus Kevin Kristensen
Direkte telefon
99 74 16 91
E-post
klaus.kristensen@rksk.dk
Dato
25. september 2012
Sagsnummer
2007056395A

VVM-afgørelse og miljøgodkendelse af ombygning af Klaptoft Dambrug

September 2012

© Kort og Matrikelstyrelsen

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Ansøgning	4
2	Afgørelse	4
2.1	VVM	4
2.2	Miljøgodkendelse	5
2.3	Regulering på foderforbrug	5
2.4	Høring	6
3	Vilkår	7
	Beredskab	8
3.2	Indretning af drift	8
3.3	BAT standardkrav	12
3.4	Støj	14
4	Ikke teknisk resumé	19
5	Miljøteknisk vurdering	19
5.1	Lokalisering	19
5.2	Høring	19
5.3	Indretning og drift	20
5.4	Egenkontrol	40
5.5	Vurdering af renere teknologi	40
6	Gyldighed og retsbeskyttelse	43
6.1	Gyldighed	43
6.2	Retsbeskyttelse	43
7	Offentliggørelse og klagevejledning	44
7.1	Offentliggørelse	44
7.2	Klagevejledning	44
8	Liste over modtagere af kopi af godkendelsen	46
9	Lovgrundlag - Bilag 1	47
9.1	Lovgrundlag, bekendtgørelser, kommuneplaner, vand og naturplaner	47
9.2	Vejledninger og rapporter	48
10	Oversigtskort – Bilag 2	50
11	Situationstegning – bilag 3	51
12	Forholdsregler ved uheld, driftsforstyrrelser mv. – Bilag 4	52
13	Udlederkrav. Kontrol af dambrugets udledninger – Bilag 5	55
14	Behandlingsprocedure for hjælpestoffer – Bilag 6	58
15	Forudsætninger medicin- og hjælpestoffer – Bilag 7	60
16	Dokumentation af vilkår til støj - Bilag 8	65
17	Driftsjournalens indhold. Bilag 9	66
18	Skema til brug for screening (VVM-pligt). Bilag 10	67

Stamdata for virksomheden

Virksomhedens navn	Klaptoft Dambrug
Virksomhedens adresse	Klaptoftvej 3, 6950 Ringkøbing
Virksomhedens ejere	AquaPri Denmark A/S, Durupvej 44, 7870 Roslev Tlf. 47 76 00 10
Virksomhedens mailadresse	aquapri@aquapri.dk
Virksomhedens kontaktperson	Fiskemester Anders Langballe Andersen Tlf. 51 55 89 35
Virksomhedens matrikelnummer	98h og 98i Ø. Lem By, Sdr. Lem
CVR-nr.	80 32 66 10
Listebetegnelse, godk.bek. 1640 / 13-12-2006	I 202
(i)-mærket, godk.bek. 1640 / 13-12-2006	Nej
Omfattet af VVM, bek. 1510 / 15-12-2010	Ja
Dato for øvrige godkendelser/tilladelser	20. oktober 1958. Landvæsenskendelse for Klappmølle Dambrug. 11. februar 1980. Godkendelse i henhold til miljøbeskyttelsesloven til udvidelse af Klappmølle Dambrug og tilladelse til udledning af spildevand, Ringkøbing Kommune. 20. april 1990. Udmelding om maksimal tilladeligt foderforbrug på Klappmølle Dambrug ApS. 3. april 1996. Endelig tilladelse til indvinding af grundvand til dambrug (udløbet). 28. august 2006. Tilladelse til indvinding af overfladevand til Klaptoft Dambrug fra Gammelmølle Bæk og Venner Å.

Aktiviteter

Hovedaktivitet: Ferskvandsdambrug – produktion af ørreder til konsum/udsætning på havdambrug
Væsentlige biaktiviteter: Ingen
Væsentlige miljøforhold: Udledning af næringssalte og let omsætteligt organisk stof, medicin- og hjælpestoffer til Venner Å og Ringkøbing Fjord

Ny aktivitet

Aktivitet	
Listebetegnelse:	Ferskvandsdambrug og andre fiskeproduktionsanlæg, I 202
(i)-mærket:	Nej
VVM:	Ansøgningen er vurderet til ikke at være omfattet af VVM-pligt.

Ansvarlig sagsbehandler	Telefon	Mail
Klaus Kevin Kristensen	99 74 16 91	Klaus.kristensen@rksk.dk
Kvalitetssikring Anders Nørskov Stidsen	99 74 10 01	Anders.stidsen@rksk.dk
Godkendelse Ivan Thesbjerg	99 74 14 03	Ivan.thesbjerg@rksk.dk

1 Ansøgning

Klaptoft Dambrug har ved brev af 21. juni 2012 og gennem Kaare Michelsen fra Dansk Akvakultur ansøgt om miljøgodkendelse af dambruget.

Der ansøges om tilladelse til ombygning af dambruget til et kanalanlæg og med udbygning af dambrugets renseforanstaltninger med slamkegler, lagune og nyt slambed efter kapitel 4 i den nye dambrugsbekendtgørelse. Der ansøges om regulering på baggrund af foderforbrug og med det hidtidigt tilladte foderforbrug på 95,7 tons pr. år og en vandindvinding på 217 l/s. Dambruget har desuden ansøgt om brug og udledning af medicin- og hjælpestoffer.

2 Afgørelse

2.1 VVM

Der er foretaget en screening af projektet i henhold til VVM-bekendtgørelsen. Det er vurderet, at projektet ikke er af et sådant omfang, at projektet er omfattet af VVM-pligten (Vurdering af Virkning på Miljøet).

Afgørelsen er begrundet i, at miljøpåvirkningens omfang ikke er af en sådan karakter og/ eller grad, at aktiviteterne må antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.

Afgørelsen er meddelt i henhold til "Bekendtgørelse nr. 1510 af 15. december 2010 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning.

2.2 Miljøgodkendelse

Ringkøbing-Skjern Kommune godkender hermed det ansøgte på de i afsnit 3 nævnte vilkår. Godkendelsen gives på grundlag af ansøgningen og oplysningerne i sagen i øvrigt, jævnfør beskrivelserne og bilagene til denne godkendelse.

- Miljøgodkendelse gives efter Miljøbeskyttelseslovens § 33 og Godkendelsesbekendtgørelsen.
- Der gives tilladelse til udledning af procesvand fra dambruget til Venner Å i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 34 og § 28 samt bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelsesloven.
- Der gives tilladelse til udledning af medicin- og hjælpestoffer efter bekendtgørelse om miljøkvalitetskrav for vandområder og krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet.
- Der gives tilladelse til afgitring efter Miljøbeskyttelseslovens § 34 stk. 3.

Fremtidige nye aktiviteter, ændringer eller udvidelser såvel bygningsmæssigt som driftsmæssigt, som kan indebære forurening, herunder affaldsfrembringelse, må ikke påbegyndes, før der foreligger en afgørelse fra kommunen. Det er kommunen, der afgør om godkendelse er nødvendig (miljøbeskyttelseslovens § 33 og 37).

Der gøres opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse eller dispensation efter anden lovgivning. Eventuelt byggeri må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Tilsynsmyndigheden kan til enhver tid revidere kontrolvilkårene for at forbedre egenkontrollen eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn, jf. miljøbeskyttelseslovens § 72 stk. 3.

Miljøgodkendelsen indebærer en retsbeskyttelse i 8 år efter godkendelsesdatoen.

Det anvendte lovgrundlag er nærmere beskrevet i bilag 1.

2.3 Regulering på foderforbrug

Klaptoft Dambrug (Klapmølle Dambrug) er etableret på grundlag af landvæsenskommissionskendelse af 20. oktober 1958 og endelig godkendt ved tillægskendelse af 21. august 1959. Retten til at drive dambrugsdrift blev meddelt for hoveddambruget gennem dambrugets kendelser, men krav til indretning og drift af klækkeanlægget nord for dambruget samt overvintringsanlægget vest for Venner Å blev aldrig meddelt i en kendelse. Disse delanlæg blev etableret i 60'erne.

Overvintringsanlægget og klækkeanlægget nord for hoveddambruget blev lovliggjort gennem miljøgodkendelse af 11. februar 1980. Godkendelsen blev meddelt af davæ-

rende Ringkøbing Kommune. Godkendelsen omfattede en lovliggørelse af de eksisterende forhold, og samtidig var der sat krav til indretning og drift af hele dambruget.

Klaptoft Dambrug har dog aldrig fået en samlet miljøgodkendelse i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 33 eller § 39. Ved en samlet godkendelse forstås, at alle virksomhedens anlæg, aktiviteter, emissioner m.v. samlet eller enkeltvis er godkendt i medfør af miljøbeskyttelseslovens kapitel 5.

Dambruget ansøgte om miljøgodkendelse d. 8. februar 1999. Sagen blev aldrig færdiggjort af Ringkøbing Amt. Status er derfor, at Klaptoft Dambrug ikke har en samlet miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33/ § 39.

Dambrugsbekendtgørelsen (BEK nr. 130 af 15. februar 2012) opererer med en overgangsbestemmelse for dambrug jf. § 20 stk. 2. Overgangsbestemmelsen gør det muligt for dambrug uden godkendelse efter kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven, at forblive på foderregulering efter dambrugsbekendtgørelsens kapitel 4.

Ringkøbing-Skjern Kommune fortolker § 20 stk. 2 således, at overgangsbestemmelsen gælder for dambrug uden samlet godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33 / § 39. Kommunen har derfor imødekommet dambrugets ønske om at blive miljøgodkendt på baggrund af foderforbrug jf. dambrugsbekendtgørelsens § 11-12 (kapitel 4). Da anlægget ændres væsentligt i forbindelse med miljøgodkendelsen, meddeles godkendelsen efter miljøbeskyttelseslovens § 33.

2.4 Høring

Kommunen har foretaget nabohøring i perioden 13. juli til 13. august 2012 i forbindelse med udarbejdelsen af godkendelsen. Høringsbrev er sendt til ansøger samt Klaptoftvej 3A og 5A samt Nørbæk 16,18 og 20. Der indkom et høringssvar i perioden. Se den miljøtekniske vurdering i kapitel 5 for yderligere oplysninger.

3 Vilkår

Generelt

- 3.1.1 Virksomheden skal etableres og drives som beskrevet i ansøgningen med supplerende oplysninger, dog med de ændringer og tilføjelser, der fremgår af vilkårene nedenfor.
- 3.1.2 Virksomheden skal holde Ringkøbing-Skjern Kommune orienteret om, hvem der er miljømæssigt driftsansvarlig for virksomheden / aktiviteten.
- 3.1.3 De af godkendelsens vilkår, der angår driften, skal være kendt af de personer, der er ansvarlige for eller udfører den pågældende del af driften. Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt på virksomheden.
- 3.1.4 Virksomhedens journaler, procedurer og øvrige registreringer med miljømæssig relevans skal være tilgængelige for tilsynsmyndigheden.
- 3.1.5 Ferskvandsdambrugeren skal føre en driftsjournal, der skal opgøres en gang om året. Medmindre andet aftales, skal opgørelsen ske pr. 31. december, og resultaterne skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest 1. februar det følgende år. Driftsjournalen skal på forlangende forevises tilsynsmyndigheden. Den skal opbevares mindst fem år efter afslutningen. Ferskvandsdambrugets driftsjournal skal indeholde de oplysninger, som fremgår af bilag 9.
- 3.1.6 Den årlige opgørelse til kommunen skal indeholde oplysninger om følgende:
- Årets produktion
 - Foderforbrugets størrelse
 - Anvendte fodertyper
 - Fiskebestanden på opgørelsestidspunktet.
 - Forbruget af medicin og hjælpestoffer angivet som aktivt stof.
 - Mængden af borttransporteret slam.
- 3.1.7 Andre miljøbelastende aktiviteter, end de der er beskrevet i godkendelsen, må ikke finde sted. I tvivlstilfælde afgør tilsynsmyndigheden, hvad der skal betragtes som miljøbelastende aktiviteter.
- 3.1.8 Godkendelsen erstatter tidligere meddelte afgørelser efter miljøbeskyttelsesloven – det vil sige meddelte miljøgodkendelser, udledningstilladelser og produktionsstilladelser som fx foderudmeldingen fra 20. april 1990.
- 3.1.9 Hvis godkendelsen ikke er udnyttet inden 1 år fra godkendelsesdatoen, bortfalder den. I tilfælde af manglende udnyttelse har dambruget derfor ingen produktionsstilladelse

Beredskab

- 3.1.10 Virksomheden skal udarbejde og løbende ajourføre beredskabsplan for uheld og utilsigtet udslip.
- 3.1.11 Ved driftsuheld, der kan medføre forurening af kloaksystem, jord og grundvand eller luft, skal virksomheden straks:
- Forsøge at afværge situationen
 - Forsøge at standse forureningen og/ eller dens spredning.
 - Kontakte alarmcentralen på telefon 112 ved større eller ikke kontrollerbare uheld.
- 3.1.12 Ringkøbing-Skjern Kommune skal orienteres hurtigst muligt og senest først-kommende hverdagsmorgen.
- 3.1.13 Senest 7 dage efter uheld skal virksomheden have indsendt rapport til kommunen, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.
- 3.1.14 Virksomheden skal følge procedurer mht. uheldsforebyggelse som beskrevet i ansøgningen og gengivet i bilag 4.

3.2 Indretning af drift

Produktion

- 3.2.1 Det maksimalt tilladte foderforbrug udgør 95,7 tons pr. år (F_{till}).
- 3.2.2 Dambruget skal drives og indrettes i overensstemmelse med dambrugsbekendtgørelsens bilag 3 i afsnittet omkring "Renseforanstaltninger".
- 3.2.3 Foderforbruget og produktionen skal fordeles hen over året jf. dambrugets ansøgning. Hvis produktionsplanen ønskes ændret væsentligt, f.eks. produktion af andre fiskearter, fiskestørrelser osv., skal dette meddeles tilsynsmyndigheden, som inden 14 hverdage efter modtagelsen skal meddele, om ændringen umiddelbart kan godkendes, eller om det kræver et tillæg til den eksisterende godkendelse.
- 3.2.4 Der må alene benyttes tørfoder på dambruget med en maksimal daglig udfodring på 840 kg.
- 3.2.5 Produktionen skal med undtagelse af produktion af fisk over 1 kg (moderfisk, havbrugsudsætningsfisk og fisk til P&T ect.) tilrettelægges således, at foderkvo-

tienten på årsbasis ikke overskrider 0,95. I øvrige tilfælde må en foderkvotient på 1,0 ikke overskrides. Hvis der på bekendtgørelsesniveau udmeldes nye krav til foderkvotient skal disse anvendes.

- 3.2.6 Der må alene benyttes tørfoder, som skal være energirigtigt og højt fordøjeligt. Følgende krav til foder for konsum- og sættefisk skal være opfyldt:
- Indholdet af fordøjelig energi (netto-energiindholdet): Indholdet af fordøjelig energi (DE) i foderet skal være på mindst 18,2 MJoule/kg (4,35 Mcal/kg).
 - Smuldindholdet må maksimalt være 1 %. Smuldindholdet defineres som den fraktion af foderet, der kan sigtes fra med en sigte med maskestørrelse, der er 0,25 gange foderpillernes tværmål.
 - Kvælstofindholdet må maksimalt være 9 % af foderets tørvægt.
 - Fosforindholdet må maksimalt være 1 % af foderets tørvægt.

Vandindtag

- 3.2.7 Vand, som ikke benyttes ved dambrugets drift skal afgives over stemmeværket. Forefindes fisketrappe eller lignende skal frivandet fortrinsvis afgives herigenem.
- 3.2.8 Indvinding af overfladevand til Klaptoft Dambrug skal ske jf. tilladelse af 28. august 2006 til indvinding af overfladevand til Klaptoft Dambrug fra Gammelmølle Bæk og Venner Å. Indvinding kan også ske gennem en nyere vandindvindingstilladelse til overflade- eller grundvand.
- 3.2.9 Dambruget må ikke indtage mere vand på dambruget end 217 l/s med den godkendte indretning. Hvis dambruget ønsker at indtage mere vand på dambruget, vil dette kræve en godkendelse fra kommunen. Kommunen kan i en ny vandindvindingstilladelse fastsætte et lavere maksimalt vandindtag, hvis det er nødvendigt.
- 3.2.10 Der skal monteres vandur (nøjagtighed på 5 %) med log funktion eller tilsvarende instrument til måling af vandføring i alle vandindtag til ferskvandsdambruget og alle vandafløb fra ferskvandsdambruget, således at det samlede vandindtag hhv. vandafledning kan følges kontinuert (min. måling af vandføring hvert 10. minut eller min. gemme gennemsnit af hvert 10. minut ved hyppigere måling).

Afgitring

- 3.2.11 Indløbsgitteret må højst være med en tremmeafstand på 6 mm godkendt rist og udløbsgitteret med en tremmeafstand på højst 10 mm. Ind- og udløbsgitre skal være udført i solidt, ikke fleksibelt og ikke forgængeligt materiale og skal være fastmonteret i et bygværk og være tætsluttende langs bredder, sider og bund af vandløbet.
- 3.2.12 Enhver gittersektion skal sikres eller aflåses, således at gitteret ikke umiddelbart kan fjernes eller løftes. Dvs. at gitteret skal boltes fast eller på anden måde sikres.
- 3.2.13 Indløbsgitterets overkant skal være mindst 30 cm over højeste vandstand og udløbsgitteret skal være mindst 1 meter over højeste vandstand. Gitterstavene skal være rektangulære i tværsnit.
- 3.2.14 Ind- og udløbsgitre skal placeres således, at de flugter med vandløbets bredder og placeres således, at der ikke opstår blindgyder.
- 3.2.15 Afgitringen skal være intakt og i funktion hele året.
- 3.2.16 Hvis afgitringen ikke længere opfylder kravene eller i øvrigt ikke er intakt eller i funktion, skal dambruget ved ejeren eller den daglige leder straks underrette kommunen.
- 3.2.17 Når kommunen tager skridt til etablering af faunapassage ved dambruget eller skal foretage revision af dambrugets vandindvindingsstilladelse kan dambrugets afgitringsforhold tages op til fornyet behandling. Ved fornyet behandling bortfalder de hidtidige vilkår for afgitring.

Spildevand

- 3.2.18 Driften af Klaptoft Dambrug, må ikke forhindre, at Venner Å umiddelbart nedstrøms dambruget har en faunaklasse (jf. Dansk Vandløbsfaunaindeks) på minimum 5.
- 3.2.19 Bundfældningsbassinet skal oprensnes til slamdepot mindst 1 gang i måneden i produktionsperioden. Større slammængder skal fjernes straks.
- 3.2.20 Slamkegler skal tømmes mindst hver 2. dag og ledes til slamdepot.
- 3.2.21 Plantelagunerne skal oprensnes således, at vanddybden er mellem 0,7 og 1,0 m og således, at overfladearealet bevares.

(se også vilkår 3.2.2)

Egenkontrol

- 3.2.22 Der skal inden for en driftsperiode på 1 år (365 dage +/- 15 dage) udtages 12 prøver af det samlede vandindtag og 12 prøver af det samlede vandudtag. Prøvetagningen skal fordeles jævnt over driftsperioden, ét prøvesæt pr. måned.
- 3.2.23 Kopi af analyseskemaer samt supplerende oplysning jf. vilkår 3.2.27 skal tilsendes kommunen direkte fra laboratoriet, og være kommunen i hænde senest fire uger efter prøveudtagningen.
- 3.2.24 Vandprøver udtages af et akkrediteret laboratorium. Udtagningen af egenkontrollerne skal planlægges uafhængigt af dambruget. Planlagt prøvetagning kan udskydes, hvis forholdene i vandindtag eller udløb er væsentligt afvigende fra normal drift f.eks. i forbindelse med oprensning af plantelagune eller ved sygdomsbehandling.
- 3.2.25 Udløbsvandet skal overholde kontrolberegningsreglerne for tilstandskontrol og transportkontrol i tillægget til miljøgodkendelsens bilag 5.
- 3.2.26 Iltmætningen i udløbet fra dambruget må aldrig være under 70 % iltmætning. Hvis iltmålingerne viser, at iltkravene ikke er overholdt, skal der straks iværksættes foranstaltninger, der afhjælper dette forhold.

Krav til prøvetagning og analyse

3.2.27 Prøvetagning og analyse skal følge nedenstående procedure:

1. Prøveudtagning

Prøveudtagning, analyse og efterfølgende kontrol skal følge anvisningerne i faglig rapport nr. 260 fra Danmarks Miljøundersøgelser (1998) "Afløbskontrol af ferskvandsdambrug. Statistiske aspekter og kontrolprogrammer".

Prøverne skal udtages i ferskvandsdambrugets indløb og udløb som puljede døgnprøver og analyseres for indhold af:

- Organisk stof målt som modificeret BI₅ (mg/l)
- Totalfosfor (mg/l)
- Totalkvælstof (mg/l)
- Ammoniumkvælstof (mg/l)

Prøverne skal være repræsentative og udtages i fuldt opblandede vandmasser. Sugespidsen placeres i midten af vandstrømmen 1/3 af vanddybden over bund.

Alle analyser skal foretages i henhold til Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger, (Analyse kvalitetsbekendtgørelsen).

2. Supplerende oplysninger

I forbindelse med hver prøvetagningsserie skal følgende forhold oplyses:

- a) Vandføringen i ferskvandsdambrugets samlede indløb (l/sek.) og en log-fil med alle målinger siden sidste prøvetagning.
- b) Vandføringen i ferskvandsdambrugets samlede afløb (l/sek.) og en log-fil med alle målinger siden sidste prøvetagning.
- c) Vandtemperaturen (° C) i hvert målepunkt.
- d) pH i hvert målepunkt.
- e) Iltmætning (%) i hvert målepunkt.
- f) Bestand (tons) på prøvetagningdagen og dagen før.
- g) Den samlede mængde af kvælstof og fosfor i det foder, der er anvendt i produktionen i perioden på 48 timer inden prøvetagningen er påbegyndt.
- h) Dato for prøvetagningens begyndelse og afslutning.
- i) Eventuelle atypiske forhold (f.eks. sygdom, sygdomsbekæmpelse eller ændringer i dambrugets rutiner i prøvetagningsdøgnet).

3.2.28 Alle supplerende oplysninger i forbindelse med prøvetagningen skal noteres i driftsjournalen (jf. vilkår 3.2.27).

3.3 BAT standardkrav

3.3.1 Dambrugets spildevandsudledning skal overholde BAT-kravene i nedenstående tabel. BAT-kravene vurderes i forhold til dambrugets egenkontrolprøver baseret på et års produktion.

	Kvælstof	Fosfor	BI ₅
BAT-krav	28 kg/tons fisk	2,1 kg/tons fisk	20 kg/tons fisk

3.3.2 Hvis kommunen vurderer, at BAT-kravene ikke er overholdt, skal dambruget indsende et projekt til kommunen med forureningsbegrænsende tiltag, som medfører at kravene fremadrettet kan overholdes. Kommunen fastsætter en frist for indsendelse, og projektet skal godkendes af kommunen. Umiddelbart herefter skal de forureningsbegrænsende tiltag gennemføres på dambruget.

Slam

3.3.3 Slamdepotets sider og bund skal være udført i impermeabelt materiale således, at der ikke sker udsivning af slam/vand til vandløb eller nedsivning til jord eller grundvand. Slamdepotet skal mindst have en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders drift. Overskudsvand fra slamdepot skal afledes til dambrugets bundfældning.

3.3.4 Slam og slamvand, der stammer fra oprensning af produktionskanaler, slamkegler mv., skal deponeres i dambrugets slamdepot eller fjernes straks og håndteres på en sådan måde, at der ikke sker udsivning til vandløb.

3.3.5 Slamdepot skal tømmes mindst en gang årligt, og slam herfra må udbringes på landbrugsjord, hvis det overholder kravene i Bekendtgørelse nr. 1650 af 13. dec. 2006 om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål (Slambekendtgørelsen).

3.3.6 Tidspunkt for tømming af slamdepot og skønnet slammængde skal indføres i driftsjournalen.

3.3.7 Mindst en måned før eventuel udbringning af slam til jordbrugsformål skal der udtages en repræsentativ prøve af slammet, og analyseresultaterne skal fremsendes til kommunen direkte fra laboratoriet. Prøven analyseres for:

- a) Tørstof (TS), % af vådvægt
- b) Massefylde, kg/l slam
- c) Kvælstof, g/kg TS
- d) Fosfor, g/kg TS
- e) Cadmium, mg/kg TS og mg/kg totalfosfor
- f) Nikkel, mg/kg TS og mg/kg totalfosfor

3.3.8 Vurdering af overholdelse af grænseværdierne for slam foretages efter de til enhver tid gældende regler. På godkendelsestidspunktet svarer dette til reglerne i slambekendtgørelsen.

3.3.9 Såfremt slammet ikke opfylder grænseværdierne i slambekendtgørelsen for anvendelse til jordbrugsformål, må det ikke udbringes, men skal deponeres på kontrolleret losseplads, medmindre der foreligger dispensation fra Miljøstyrelsen.

3.3.10 Enhver afhændelse af slam skal indføres i driftsjournalen.

3.4 Støj

3.4.1 Virksomhedens samlede støjbidrag – målt eller beregnet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) – må uden for virksomhedens eget areal ikke overstige følgende grænseværdier:

		Enkeltstående boliger i det åbne land dB(A)	Midlingstid
Mandag - fredag	07.00 – 18.00	55	*
Lørdag	07.00 – 14.00		
Mandag - fredag	18.00 – 22.00	45	**
Lørdag	14.00 – 22.00		
Søndag- og Helligdag	07.00 – 22.00		
Alle dage	22.00 – 07.00	40	***

* Grænseværdien skal overholdes indenfor det mest støjbelastende tidsrum på 8 timer. For lørdag er midlingstiden 7 timer.

** Grænseværdien skal overholdes indenfor den mest støjbelastede time. For lørdage eftermiddage (kl. 14.00 – 18.00) er midlingstiden 4 timer.

*** Grænseværdien skal overholdes indenfor den mest støjbelastede halve time.

Støjens maksimalværdier i natperioden kl. 22.00 – 07.00 må ikke overstige de angivne værdier med mere end 15 dB(A).

3.4.2 Kontrolmålinger og beregninger for støj skal foretages og afrapporteres efter retningslinier i bilag 8.

3.4.3 Hvis de fastsatte støjgrænser overskrides, skal der sammen med rapport om målinger/ beregninger fremsendes forslag til støjreduktion med tidsplan for gennemførelse.

3.4.4 Tilsynsmyndigheden kan forlange støjmålinger og beregninger gentaget, dog højst én gang årligt, medmindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke er overholdte.

3.4.5 Ved målinger/beregninger for støj, udarbejdelse af afrapportering og gennemførelse af eventuelle tiltag for støjreduktion, skal udgifterne hertil alene afholdes af virksomheden.

Lugt

- 3.4.6 Dambrugets drift skal tilrettelægges på en sådan måde, at lugtemissioner begrænses mest muligt. Driften må ikke medføre lugtemissioner uden for dambrugets område på lokaliteter, som kommunen skønner væsentlige.
- 3.4.7 Såfremt der mod forventning skulle opstå væsentlige lugtgener for omgivelserne, kan kommunen anmode dambrugets ejer om nærmere oplysninger (jf. miljøbeskyttelseslovens § 72) og meddele påbud til imødegåelse heraf (jf. bl.a. miljøbeskyttelseslovens § 69).
- 3.4.8 Ved evt. målinger for luft/støv og lugt skal udgifter herfor afholdes af virksomheden.

Affald og kemikalier

- 3.4.9 Oplagring af affald fra produktionen såsom fodersække, hjælpestof- og medicinemballage, olie- og kemikalieaffald må ikke give anledning til forurening. Oplagring af affald, der kan medføre forurening, skal ske i tætte emballager og på fast bund. Evt. rester af medicin skal umiddelbart efter endt behandling bortskaffes som farligt affald.
- 3.4.10 Døde fisk skal opsamles dagligt og opbevares i en tæt, lukket beholder, indtil bortskaffelse efter de til enhver tid gældende veterinære bestemmelser.
- 3.4.11 Dambrugets affaldsbortskaffelse skal ske i overensstemmelse med Ringkøbing-Skjern Kommunes anvisninger.

Ophør

- 3.4.12 Ved endeligt ophør af virksomhedens drift skal den ansvarlige for virksomheden træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet i en miljømæssig tilfredsstillende stand.
- 3.4.13 Forslag til foranstaltninger skal tilsendes og godkendes af tilsynsmyndigheden, før driften indstilles.
- 3.4.14 Tilsynsmyndigheden afgør, hvornår stedet er i en miljømæssig tilfredsstillende tilstand.
- 3.4.15 Miljøgodkendelsen bortfalder, hvis driften har været indstillet i 3 år, jf. miljøbeskyttelseslovens § 78a.

Vaccination, medicin og hjælpestoffer

- 3.4.16 Alle fisk, uanset om de produceres på dambruget eller indkøbes, skal vaccineres mod rødmundssyge. Ved faldende immunitet foretages revaccination når det anbefales af den tilknyttede dyrlæge. Vaccination mod rødmundssyge kan kun fraviges under særlige omstændigheder, og dyrlægeredegørelse skal i så fald vedlægges driftsjournalen.
- 3.4.17 Anvendelsen af medicin- og hjælpestoffer til behandling af fisk skal begrænses mest muligt ved anvendelse af renere teknologi - såsom vaccination, recirkulering, substitution til mere miljøvenlige stoffer og driftsoptimeringer med henblik på sygdomsminimering.
- 3.4.18 Driften på Klaptoft Dambrug skal løbende optimeres med henblik på sygdomsminimering. Herunder skal det sikres:
- at iltniveau i alle produktionsenheder er stabilt og højt,
 - at fiskene håndteres så skånsomt som muligt,
 - at foderspild undgås.
 - at fiskeekskrementer fjernes løbende fra produktionsenhedernes slamkegler og kanaler.
- 3.4.19 Ved det årlige tilsyn skal dambrugets ansvarlige redegøre for den løbende driftsoptimering af dambruget.
- 3.4.20 De anvendte stoffer skal løbende søges udskiftet til mere miljøvenlige stoffer.

Generelle vilkår omkring medicin og hjælpestoffer

- 3.4.21 De specifikke vilkår for brug og udledning af medicin skal overholdes, selvom det kan betyde, at hele den syge bestand ikke kan behandles. Beslutning om, hvad der skal ske med den ubehandlede bestand afklares med dambrugets dyrlæge / veterinærmyndigheden.
- 3.4.22 Der må kun anvendes medicin, som er ordineret af dyrlæge til Klaptoft Dambrug med CHR nr. 103610.
- 3.4.23 På Klaptoft Dambrug kan der anvendes stoffer til desinfektion af udstyr og bedøvelse af fisk, som ikke er omfattet af vilkår 3.4.25 - 3.4.30. Desinfektionsvæske, som indeholder miljøskadelige stoffer skal bortskaffes som farligt affald, og må ikke give anledning til udledning til overfladevand, grundvand eller jorden.
- 3.4.24 Proceduren for anvendelse af medicin- og hjælpestof skal være tilgængelig på dambruget og kendt af dambrugets ansatte.

Specifikke vilkår vedr. brug og udledning af medicin

3.4.25 Indholdet af medicin i det udledte spildevand må ikke overstige nedenstående værdier. Koncentrationerne anses for overholdt, når der højst er behandlet nedenstående mængder fisk på hele dambruget i en behandlingsperiode på højst 10 dage. Koncentrationer af medicin er angivet som aktivt stof. Beregningerne er foretaget ved en gennemsnitlig vandføring ud af dambruget på 115 l/s.

Stof	Maks. udledning (middelkonc.) (µg/l)	Dosis (mg stof/kg fisk)	Maks. mængde fisk behandlet (kg)
Oxytetracyclin	10,0	100	994
Florfenicol	0,91	10	3.165
Oxolinsyre	18,0	10	17.885
Sulfadiazin	4,6	25	2.742
Trimethoprim*	21,7	5	64.800
Amoxicillin	0,08	80	Må ikke anvendes

*) Trimethoprim indgår i blandingsproduktet tribrissen, hvor sulfadiazin er den begrænsende faktor for anvendelsen. Der kan således ikke behandles flere fisk med tribrissen end angivet under sulfadiazin.

De anvendte behandlinger med medicin skal dokumenteres ved hjælp af besøgsrapporter eller lignende fra dyrlæge og indgå i driftsjournalen.

3.4.26 Kun hvor det ikke er muligt at få det ordinerede medicin som medicinfoder, må medicinen iblandes foderet i blandemaskine. Dyrlægens anvisninger skal dog altid følges. Der henvises til gældende veterinærlovgivning.

3.4.27 Hvis dambruget i en akut situation får behov for at anvende og udlede andre veterinært godkendte stoffer til behandling af fisk end de tilladte stoffer på dambruget, skal kommunen orienteres om anvendelse og behandlingsmetode snarest og senest 1 uge efter påbegyndt behandling. Gentagen behandling med et ikke miljøgodkendt stof skal forudgående godkendes af kommunen.

Specifikke vilkår vedr. brug og udledning af hjælpestoffer

3.4.28 Indholdet af hjælpestoffer i det udledte produktionsvand, angivet som aktivt stof, må ikke overstige nedenstående koncentrationer. Beregningerne er foretaget ved en gennemsnitlig vandføring ud af dambruget på 115 l/s.

Stof	Middel koncentration (µg/l)	Maksimal Koncentration (µg/l)
Formaldehyd	9,2	46,0
Brintoverilte	10,0	100,0
Pereddikesyre	10,0	100,0
Kobber	1	2
Kloramin-T	1,3	5,8

3.4.29 Udlederkravene for hjælpestoffer anses som overholdt, når behandlingsprocedurerne i bilag 6 overholdes. Ved behov for ændringer i behandlingsprocedurerne skal dambruget forinden fremsende dokumentation til kommunen, som sikrer, at udlederkravene overholdes. Ændringer i behandlingsprocedurerne skal godkendes af kommunen. Hver behandling dokumenteres i driftsjournalen.

3.4.30 Der må ikke anvendes kemikalier til algebekæmpelse.

Vilkår om egenkontrol for medicin og hjælpestoffer

3.4.31 På anmodning fra tilsynsmyndigheden, skal dambrugets ejer underrette om forestående behandlinger med medicin og hjælpestoffer således, at tilsynsmyndigheden har mulighed for at kontrollere, om behandlingsprocedurerne og udlederkravene overholdes.

4 Ikke teknisk resumé

Med denne miljøgodkendelse for Klaptoft Dambrug godkender Ringkøbing-Skjern Kommune en ombygning af dambrugets produktionsanlæg og renseforanstaltninger. På Klaptoft Dambrug produceres sættefisk til havbrug i størrelsesordenen 800-1000 gram. Det nye anlæg vil betyde mere enkle og effektive arbejdsgange for personalet i det daglige og en bedre indretning af anlægget til produktion af sættefisk til havbrug.

Der ansøges om ombygning af dambruget til et recirkuleret kanal anlæg med slamkegler til slamfjernelse. I den fremtidige drift vil spildevandet fra kanal anlægget blive afledt til et bundfældningsbassin og herefter til efterpolering i en 2.500 m² stort lagune anlæg. Til slamopbevaring etableres et nyt slamdepot med membran i bund og sider.

Den nye indretning vil betyde en stor forbedring i dambrugets rensning af spildevandet, hvilket vil kunne bidrage til at der kan opnås målopfyldelse i Venner Å. Samtidig vil dambruget indretningsmæssigt være forberedt på et kommende faunapassageprojekt ved stemmeværket, hvor der skal etableres fri faunapassage (kontinuitet) for fisk og smådyr. Dette skal ske i perioden 2013-2015.

Dambrugets fodertilladelse forbliver på 95,7 tons pr. år, og dambruget forbliver reguleret på foderforbrug. Godkendelsen omfatter desuden vilkår og procedurer for, hvordan dambruget skal anvende medicin- og hjælpestoffer, således at miljøkvalitetskravene i recipienten kan overholdes.

5 Miljøteknisk vurdering

5.1 Lokalisering

Klaptoft Dambrug er beliggende ved Venner Å i landzone på Klaptoftvej 3, 6950 Ringkøbing. Området er ikke reguleret af lokalplaner. Nærmeste nabobeboelse er Klaptoftvej 3a, som ligger ca. 150 m nordvest fra kanal anlægget. Ca. 80 meter øst for anlægget ligger et stort landbrug på Nørbækvej 16. Beboelsen til dette landbrug ligger ca. 270 m fra dambruget. Der ligger yderligere nabobeboelser og begge ca. 180 m fra dambruget på Nørbækvej 18 og Klaptoftvej 5a.

5.2 Høring

I forbindelse med godkendelsen er der sendt høringsbrev til beboelsesejendomme indenfor 200 meter fra dambruget samt landbruget på Nørbæk 16. Kommunen har modtaget et enkelt høringssvar, der omhandler dambrugets sydligste afgrænsning mod nabomatriklen på 98h. Dambrugets hidtidige bundfældningsbassin på matrikel 98i ligger helt op til skel og har givet anledning til udskridning af jord fra den indhegnede nabomatrikel.

Kommunen vil tage dette punkt op til drøftelse i forbindelse med ombygningen af Klap-toft Dambrug og med henblik på afhjælpning af problemet.

5.3 Indretning og drift

5.3.1 Vurderinger omkring produktion og foderforbrug

Fremtidig indretning

Dambrugets konsulent har i ansøgningsmaterialet redegjort fra den fremtidige indretning. Redegørelsen er fremført med kursiv:

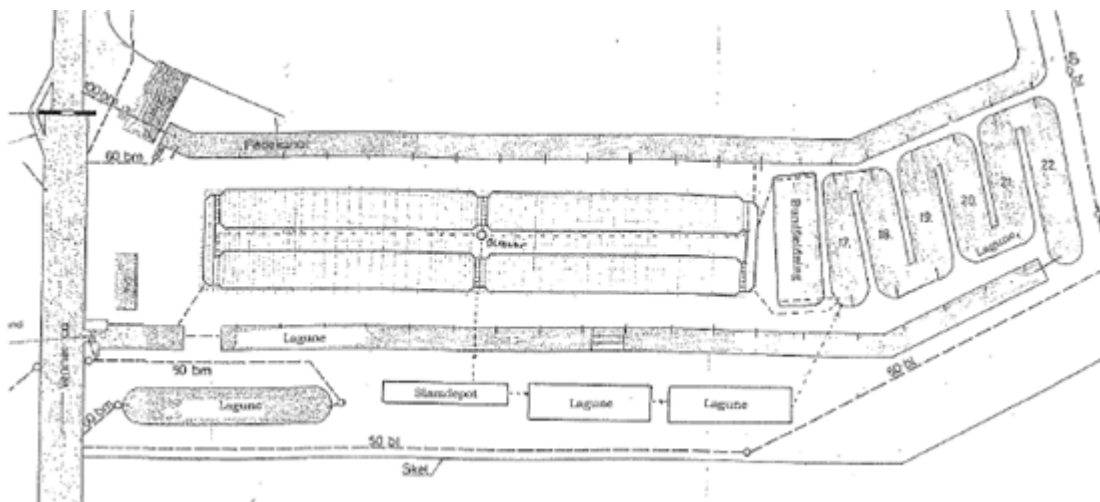
Dammene 1-15 nedlægges og erstattes med to kanaler med en længde på 115 m, en bundbredde på 6 m og en overbredde på 8 – 9 m. Kanalerne indrettes som vist på medsendte skitse med recirkulering af vandet via fire 1 m lange og 6 m brede airlifts, der er placeret efter 6 slamkegler anbragt på tværs af strømrretningen (figur 1). Der anbringes en vandret rist over slamkeglerne (det fremgår af tegningerne, at der i alt indsættes 4 slamkegleenheder, som hver har 6 kegler). Beluftningen i de installerede airlifts sker i 80 cm dybde ved hjælp af en centrifugalblæser med en 5,5 kW motor. Herudover benyttes der overfladebeluftere efter behov. Med en vanddybde på 1,4 m bliver opdrætsvolumenet på ca. 2.100 m³. Ved en besætning på 105 ton svarer dette til 50 kg ørreder pr. m³. Fra opdrætsanlægget går vandet til et 27 m langt, 1,4 m dybt og 9 m bredt bundfældningsbassin. Dette giver vandet en opholdstid på 26 min og en vandhastighed på 1,7 cm sek. ved en maksimal vandføring på 215 l/sek. Bundfældningsanlægget indrettes med omløb til brug ved oprensning af bassinet. Efter bundfældningsanlægget ledes vandet gennem en godt 2.500 m² stor plantelagune. Lagunen indrettes i dammene 17 – 22, bagkanalen samt det eksisterende bundfældningsbassin. Vandspejlet i bagkanalen hæves til niveau med vandspejlet i dammene. Samtidig hæves bunden i bagkanalen med fyld fra udgravningen af de nye kanaler frem til en dæmning, hvor vandet via en rørledning ledes til den sidste del af bagkanalen og videre til det nuværende bundfældningsbassin. Herved kan vandstrømmen ændres i lagunen ved ændring af nogle rørføringer, hvis der senere opstår behov for dette ved en eventuel vandløbsrestaurering. Opdrætsanlægget kan tørlægges via en rørledning til området efter den anførte dæmning. Faldet fra rørledningen til den resterende del af bagkanalen kan udnyttes til opiltning af vandet i plantelagunen.

Tømning af anlæggets slamkegler sker via en 160 mm rørledning fra keglerne til slamdepot.

Der forventes en middeldybde i lagunen på 0,85 m. Med et areal på 2.500 m² bliver volumen på 2.125 m³. Ved et vandindtag på 217 l/sek bliver vandets opholdstid i lagunen på ca. 2,7 timer. Ved medianminimum reduceres vandindtaget til 115 l/sek. Her bliver opholdstiden i lagunen ca. 5,1 timer. Der forventes en vandføring i kanalerne på 7 – 750 l/sek. Med et vandindtag på 217 l/sek giver det en recirkuleringsgrad på ca. 70 %.

Der laves et slamanlæg som indtegnet på figur 1. Anlægget består af et slambassin med impermeabel membran, der er 25 m langt, 4 m bredt og 1,5 m dybt. Med et volumen på 150 m³ er der plads til et års slamproduktion med en tørstofprocent på 7. Oftest opnås en højere tørstofprocent. Med en tørstofprocent på 7 forventes en slam-mængde på ca. 130 m³. Fra slambassinet ledes det klarede overskudsvand gennem to

efterpoleringslaguner med målene: Længde 25 m, bredde 7 m og dybde ca. 1 m. afløbsvandet fra disse laguner ledes til anlæggets plantelagune.

Figur 1. Fremtidig indretning af dambruget med recirkuleret kanal anlæg, bundfældning og lagune. Indvinding af overfladevand foretages fra Røgind Bæk i dambrugets vestligste del. Spildevandsudløbet løber til vandløbet ca. 70 meter syd for indløbet. Slamdepot med afløb til 2 efterpoleringslaguner i dambrugets sydligste del. Dambruget indrettes således at det relativt let kan indgå i et kommende projekt med etablering af fri faunapassage for fisk og smådyr.

Produktion og foderforbrug

Produktionen er hovedsageligt sættefisk til havbrug i størrelsen 800 - 1.000 g. Fiskene leveres i starten af april måned, hvorefter dambruget tørlægges inden genbesætning i juni måned. Dambruget bliver i godkendelsen reguleret på et uændret foderforbrug svarende til 95,7 tons pr. år (Ftill 1). Dette foderforbrug er baseret på fodertildelingen efter den forrige dambrugsbekendtgørelse og jf. afgørelse af 20. april 1990.

Indberettet foderforbrug

I de seneste 5 år har dambruget haft en gennemsnitlig foderkvotient på 0,95. Det er en foderkvotient, som viser god udnyttelse af foderet og et veldrevet dambrug.

Tabel 1. Foderforbrug, produktion og foderkvotient på Klaptoft Dambrug i perioden 2007-2011. Oplysningerne fremkommer på baggrund af dambrugets årlige indberetninger til kommunen.

År	Foderforbrug (tons)	Produktion (tons)	Foderkvotient
2011	76,0	79,0	0,96
2010	79,0	80,0	0,99
2009	94,4	96,0	0,98
2008	71,2	78,5	0,91
2007	83,7	92,5	0,91

Dambruget har redegjort for anlæggets besætning og foderforbrug over året i den fremtidige drift. Fordelingen er baseret på et skøn (tabel 2).

Tabel 2. Produktionens fordeling over året.

	Maj	juni	juli	august	september	oktober	november	december	januar	februar	marts	april
Ton be-sæt-ning	25	32	40	50	61	73	80	88	93	99	107	117
Ton Foder	7	9	9	12	12	7	8	5	6	8	10	2

5.3.2 Forudsætninger for dambrugets miljøgodkendelse

Klaptoft dambrug fik d. 11. februar 1980 en godkendelse efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 til udvidelse af Klappmølle (Klaptoft) Dambrug og tilladelse til udledning af spildevand. Dambruget har derfor været igennem en sagsbehandling efter kapitel 5 i Miljøbeskyttelsesloven, men ikke efter § 33 eller § 39, og dambruget har derfor aldrig fået en samlet godkendelse. Begrebet "samlet godkendelse" er beskrevet i § 2 stk. 3 i den nu historiske indkaldebekendtgørelse (BEK nr 532 af 20/06/1992)

Ringkøbing-Skjern Kommune har imødekommet dambrugets ønske om at blive miljøgodkendt efter den nye dambrugsbekendtgørelse med udgangspunkt i en foderregulering. Baggrunden for dette, er uddybet i afsnittet "Afgørelse" under pkt. 2.3.

5.3.3 Vandindvinding/opstemning

Klaptoft Dambrug har tidligere haft opdelt produktionen i 3 delanlæg bestående af et hoveddambrug, et klækkeanlæg og et overvintringsanlæg. Hvert anlæg havde separat vandforsyning. I den fremtidige drift og produktion vil der kun blive godkendt produkti-

on og vandindvinding fra hoveddambruget, hvor der pt. ligger en indvindingstilladelse til overfladevand fra d. 28. august 2006. Tidligere er der også meddelt tilladelse til indvinding af grundvand til hoveddambruget. I dag er dambrugets grundvandstilladelse udløbet.

I den nuværende vandindvindingstilladelse kan der indvindes overfladevand fra enten Røgind bæk/Venner Å eller Gammelmølle bæk. I tilladelsen står følgende (kursiv):

Tilladelsen er tidsbegrænset til det tidspunkt, hvor derefter gældende regler herom tages skridt til etablering af faunapassage ved dambrugets opstemningsanlæg. Tilladelsen bortfalder således når tilladelsesmyndigheden på ny på dette tidspunkt har truffet afgørelse om spørgsmålet om tilladelse til vandindvinding dog senest 1. april 2015. Vandindvindingen skal tages op til ny behandling i forbindelse med en kommende miljøgodkendelse af dambruget.

Problemstillingen omkring faunaspærringen ved stemmeværket i Venner Å er stadig ikke løst. Fisk og smådyr kan ikke passere forbi stemmeværket, og den eksisterende fisketrappe fungerer ikke efter hensigten.

Den statslige Vandplan 2010-2015 (Naturstyrelsen 2011a) fastsætter, at der skal etableres fri faunapassage ved Klaptoft Dambrug i forbindelse med de kommunale handleplaner.

Den nye dambrugsbekendtgørelse (BEK nr. 130 af 15. februar 2012) lægger op til, at der skal ske samtidig sagsbehandling af godkendelser efter miljøbeskyttelsesloven (herunder afgitring), vandindvinding efter vandforsyningsloven og løsning af spæringsproblematikker efter vandløbsloven. For bestående dambrug uden en samlet miljøgodkendelse skal denne samtidige sagsbehandling først foretages fra 1. januar 2014 (jf. § 18 stk. 1). For Klaptoft Dambrug betyder dette, at dambruget kan vælge at indvinde overfladevand i henhold til vilkårene i den nuværende vandindvindingstilladelse i en midlertidig periode. Tilladelsen skal fornyes på det tidspunkt, hvor kommunen tager skridt til etablering af faunapassage ved dambruget i 2013-2015.

5.3.4 Afgitring

Klaptoft Dambrug har ikke ansøgt om ændringer i afgitringsforholdene. Myndighedsområdet for afgitring er i 2012 flyttet fra Fiskeriloven og over i Miljøbeskyttelsesloven, og derfor har kommunen stillet vilkår om afgitring svarende til dambrugets hidtidige tilladelse fra 9. juli 2007 udstedt af Fiskeridirektoratet i Esbjerg (nu NaturErhvervsstyrelsen).

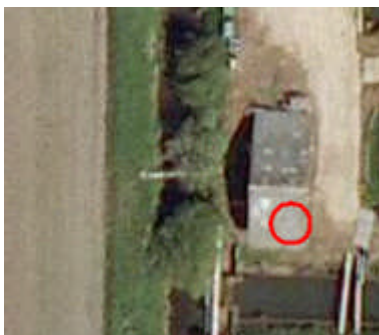
På det tidspunkt, hvor kommunen skal etablere faunapassage ved dambruget, kan afgitringsforholdene tages op til fornyet behandling (indretning, gitterafstand mv.).

5.3.5 Støj, lugt og vibrationer

Nærmeste nabobeboelse er Klaptoftvej 3a, som ligger ca. 150 m nordvest fra kanal-lægget. Miljøgodkendelsen medfører ikke en forøgelse i dambrugets produktionstilladelser eller produktionskapacitet, og derfor forventes ikke væsentlige ændringer/forøgelser i antallet af transporter med foder, fisk og slam til og fra dambruget. Det nye slamdepot placeres samme sted som hidtil og forventes ikke at medføre gener for nabobeboelser.

I forbindelse med ombygningen etableres ny beluftning af produktionsanlægget. Beluftningsanlægget placeres i et lukket hus, hvorved eventuel støj bliver reduceret mest muligt.

Herudover vil der være kørsel med fisk til og fra anlægget samt leverancer af foder. Alle fiskene leveres over et par dage primo april. Nye fisk indsættes over en periode på få dage midt på sommeren. Der kan forventes ca. 10 foderleverancer pr år.

Figur 2. Placering af blæser.

Det er kommunens vurdering, at dambruget med den rette drift og indretning vil kunne drives uden at overskride grænseværdierne for støj. Der vil ikke forekomme gener fra vibrationer.

Den fremtidige drift vurderes ikke at medføre væsentlige ændringer i forhold til støj, lugt eller vibrationer. Hvis der imod forventning opstår problemer med lugt eller støj skal problemstillingen undersøges nærmere og om nødvendigt afhjælpes (se vilkårsafsnittet omkring støj og lugt).

5.3.6 Udledninger

Teoretisk beregnede udledninger

Nedenfor er der beregnet teoretiske udledninger af organisk stof, kvælstof og fosfor i forbindelse med Klaptoft Dambrug indrettet som standarddambrug (dambrugsbekendtgørelsens minimumskrav til indretning) og dambrugets fodertilladelse på 95,7 tons pr. år (tabel 3+4). Til beregningen er anvendt det hyppigst anvendte foder på dambruget de sidste 3 år og den aktuelle foderkvotient. Der er anvendt standard rensegrader for

traditionelle dambrug. Bemærk, at beregning af udledning på baggrund af teoretiske rensegrader er omfattet af betydelige usikkerheder. Typisk er målte udledninger mindre end de teoretiske. De anvendte rensegrader er med al sandsynlighed væsentlig højere i den nutidige drift. Samlet set betyder dette, at de beregnede reduktioner i udledningerne er mindre end de aktuelle udledninger.

Der er ikke beregnet rensegrader for ammonium i hverken nutidig drift eller fremtidig drift, men det forventes at udledningen af ammonium vil være uændret eller svagt faldende med den ansøgte indretning.

Table 3. Teoretisk udledning pr. år fra Klaptoft Dambrug indrettet som standard dambrug med tilladeligt foderforbrug på 95,7 tons pr. år og en foderkvotient på 0,95.

Parameter	Produktionsbidrag (kg/år)	Rensegrad	Udledning (kg/år)	Specifik udledning (kg/tons fisk)
Organisk stof (BI ₅)	8.550	20 %	6.840	67,9
Ammonium (NH ₄ /NH ₃)	2746	-	-	-
Kvælstof (N)	3.799	7 %	3.533	35,1
Fosfor (P)	450	20 %	360	3,6

Table 4. Fremtidig teoretisk udledning pr. år fra Klaptoft Dambrug ved anvendelse af 95,7 tons foder pr. år og en foderkvotient på 0,95 og baseret på oplysninger fra dambrugets ansøgning (se nedenfor). Information om ammonium er tilføjet.

Parameter	Produktionsbidrag (kg/år)	Forudsat Rensegrad	Udledning (kg/år)	Specifik udledning (kg/tons fisk)
Organisk stof (BI ₅)	8.550	90 %	850	8,4
Ammonium (NH ₄ /NH ₃)	2746	-	-	-
Kvælstof (N)	3.799	67 %	1.250	12,4
Fosfor (P)	450	89 %	50	0,5

Dambrugets konsulent har redegjort for udledningen fra Klaptoft Dambrug efter ombygning (kursiv):

Med en foderkvote på 95,7 ton/år kan anlæggets produktionsbidrag beregnes ved brug af et foder med 42 % protein som vist efterfølgende tabeller (foder fra Aller Aqua):

Tabel 5. Fodersammensætning og fordøjelighed.

Næringsstof / mineral	Fodersammensætning	Fordøjelighed
	(%)	(%)
Protein	42,0	93
Fedt	30,0	91
Kulhydrat (NFE)	14,0	71
Kulhydrat (træstof)	1,0	0
Aske (inkl. fosfor)	7,5	-
Fosfor	0,9	65
Vand	5,5	-
Total	100,0	

Tabel 6. Produktions- og driftsforhold.

Parameter	Input værdi	Bemærkninger
Produktionsparametre		
Foderkvotient (FK)	1	
Foderspild (estimat)	1	% af udfodret
Korr. foderkvotient	0,99	korr. for spild
Årsforbrug af foder (ton)	96	
Årsproduktion af fisk (ton)	96	

Tabel 7. Produktionsbidrag af COD og BI₅ fra ufordøjet foder (eksklusiv foderspild).

Næringsstof	Ufordøjet foder (g/kg foder)	COD bidrag (g/kg prod.fisk)		
		Partikulært	Opløst	Total
Protein	29	51,5	20,6	72,2
Fedt	27	77,1	30,8	107,9
Kulhydrat (NFE)	41	46,8	18,7	65,5
Kulhydrat (træstof)	10	11,5	4,6	16,1
Total COD		186,9	74,8	261,7
Total modificeret BI ₅		37,4	40,5	77,9

Tabel 8. Produktionsbidraget af total kvælstof (N) og total fosfor (P).

Fordeling af N	Kvælstof (N)	Fosfor (P)
Indhold i foderet (g/kg foder)	67,2	9
Tildelt via foder (g/kg prod. fisk)	67,2	9,0
Ufordøjet (g/kg prod. fisk)	4,7	3,2
Indbygget i fiskene (g/kg prod. fisk)	27,5	4,3
Udskilt fra fiskene (g/kg prod. fisk)	35,0	1,6

Tabel 9. Samlet oversigt over dambrugets produktionsbidrag.

Produktionsbidrag inkl. foderspild	DAMBRUGET TOTALT		
	Kg pr. år	Kg pr. ton prod. fisk	Kg pr. ton udfodret
COD	27.002	279	282
- heraf partikulært	19.775	205	207
- heraf opløst	7.227	75	76
Modificeret BI₅	8.550	88	89
- heraf partikulært	4.638	48	48
- heraf opløst	3.912	40	41
Kvælstof (N)	3.799	39,7	39,7
- heraf partikulært	450	4,7	4,7
- heraf opløst totalt	3.349	35,0	35,0
- heraf ammonium	2.411	25,2	25,2
- heraf urinstoffer	335	3,5	3,5
- heraf nitrit, nitrat	0	0,0	0,0
- heraf org. bundet	603	6,3	6,3
Fosfor (P)	450	4,7	4,7
- heraf partikulært	301	3,2	3,2
- heraf opløst	148	1,6	1,6

Ud fra dambrugets indretning kan der sandsynliggøres følgende specifikke udledninger: **BIS:** Med et produktionsbidrag på 8.550 kg BI₅, hvoraf 4.638 kg er på partikulær form og 3.912 kg er opløst kan der ud fra erfaringerne fra Døstrup projektet forventes en tilbageholdelse på ca. 80 % af det partikulære BI₅ i slamkegler og bundfældningsbassin. Herved fjernes ca. 3.700 kg BI₅. Rapporten "Modeldambrug under forsøgsordningen" (Svendsen et al. 2008) anfører en B15 omsætning i laguner på 4,4 g m⁻² pr. dag. Med et laguneareal på 2.500 m² giver dette en årlig omsætning på ca. 4.000 kg BI₅. Til udledning vil der være 850 kg BI₅/år. Ved en produktion på 95 ton bliver den specifikke udledning på ca. 9 kg BI₅/ton foder. Det er således sandsynligt, at dambruget med den nye indretning vil kunne overholde et BAT krav på 20 kg BI₅/ton foder.

TN: Med et produktionsbidrag på 3.799 kg TN, hvoraf 460 kg er på partikulær form og 3.349 kg er opløst kan der ud fra erfaringerne fra Døstrup projektet forventes en tilbageholdelse på ca. 80 % af det partikulære TN i slamkegler og bundfældningsbassin. Herved fjernes ca. 90 kg TN. Rapporten "Modeldambrug under forsøgsordningen" anfører en TN omsætning i laguner på 2,7 g m⁻² pr. dag. Med et laguneareal på 2.500 m² giver dette en årlig omsætning på ca. 2.460 kg TN. Til udledning vil der være 1.250 kg TN/år. Ved en produktion på 95 ton bliver den specifikke udledning på ca. 13,2 kg TN/ton foder. Det er således sandsynligt, at dambruget med den nye indretning vil kunne overholde et BAT krav på 28 kg TN/ton foder.

TP: Med et produktionsbidrag på 450 kg TP, hvoraf 301 kg er på partikulær form og 148 kg er opløst kan der ud fra erfaringerne fra Døstrup projektet forventes en tilbageholdelse på ca. 80 % af det partikulære TP i slamkegler og bundfældningsbassin. Herved fjernes ca. 240 kg TP. Rapporten "Modeldambrug under forsøgsordningen" anfører en TP tilbageholdelse i laguner på 0,18 g m⁻² pr. dag. Med et laguneareal på 2.500 m² giver dette en årlig tilbageholdelse på ca. 160 kg TP. Til udledning vil der være ca. 50 kg TP/år. Ved en produktion på 95 ton bliver den specifikke udledning på ca. 0,5 kg TP/ton foder. Det er således sandsynligt, at dambruget med den nye indretning vil kunne overholde et BAT krav på 2,1 kg TP/ton foder.

De her foretagne beregninger af dambrugets udledning skal tages med det forbehold, at udgangspunktet er stofomdannelser og stoftilbageholdelser, der er fundet i forbindelse med undersøgelser på andre dambrug. Der indgår dog ikke forhold, hvor rensning et sted påvirker rensningen efterfølgende på en måde, som afviger fra de forhold, der var gældende ved de anvendte undersøgelser. De anvendte

forudsætninger giver et resultat med en særdeles god margin til de fremtidige BAT krav, hvorfor dambrugets evne til at overholde BAT kravene findes sandsynliggjort.

Vurdering af beregnede udledninger

De indsendte beregninger fra dambrugets konsulent beskriver høje rensegrader med 67 % for kvælstof, 89 procent for fosfor og 90 % for BI₅.

Beregningerne er forbundet med betydelig usikkerhed, da vi ikke kender de aktuelle rensegrader for anlæggets rensekomponenter. Når dambruget er ombygget og første års egenkontrolprogram med 12 prøver vil det være muligt at give et mere kvalificeret bud på udledningen. Samtidig vil det være muligt at vurdere om dambruget overholder bekendtgørelsens krav til BAT.

Ombygningen af Klaptoft Dambrug vil i alle tilfælde medføre en større reduktion i udledningen af både organisk materiale, totalkvælstof og totalfosfor. Der etableres et kanal anlæg med slamkegler, nyt slambed, bundfældning og en 2.500 m² lagune. Recirkuleringsgraden i produktionsanlægget bliver ca. 70 % og opholdstiden i bundfældning bliver 25 minutter og i lagunen ca. 2,7 time ved en vandføring på 217 l/s. Samtidig ændres det tilladte foderforbrug ikke. Ved medianminimum reduceres vandindtaget til 115 l/sek. Her bliver opholdstiden i lagunen på ca. 5,1 timer.

Den nye indretning vil sikre en hurtig fjernelse af fiskefækalier og slam tæt ved kilden. Det tidligere anlæg var nedslidt og havde kun et bundfældningsbassin som renseforanstaltning. Samtidig vil dambruget anvende recirkulering af produktionsvandet, hvilket medfører en forøgelse i stoftilbageholdelsen og stofomsætningen på dambruget og bidrager til lavere udledninger til recipienten. Tilløbene til Klaptoft Dambrug har samlet set relativt høje koncentrationer af BI₅, N og P. Høje indløbskoncentrationer vil medføre at dambrugets rensegrader forøges tilsvarende.

Dambrugets konsulent har redegjort for den forventede udledning i den fremtidige drift. Kommunen vurderer, at den indsendte redegørelse viser et ret optimistisk billede med lave udledninger i den fremtidige drift og høje rensegrader.

De indsendte tal fra dambrugets konsulent viser en reduktion i udledningen af BI₅ på 5.990 kg, kvælstof på 2283 og fosfor på 310 kg pr. år. I alle tilfælde skal dambruget overholde både udlederkrav og nye batkrav for udledning. Batkravene i sig selv vil medføre et krav om en reduktion på 4.926 kg BI₅, 853 kg kvælstof og 159 kg fosfor i forhold til en indretning som standarddambrug.

Kommunen er opmærksom på usikkerhederne ved beregning af udledning fra et standarddambrug med rensegrader for N, P og BI₅ på hhv. 7, 20 og 20 procent jf. Natur og Miljøklagenævnets afgørelse vedr. Fole Dambrug d. 18. oktober 2010. Den nuværende udledning er derfor behæftet med betydelige usikkerheder. Det er dog helt klart, at uanset førudledningen vil ombygningen af Klaptoft Dambrug medføre betydelige reduktioner i både kvælstof, fosfor og BI₅. Udledningen af ammonium må forventes at blive reduceret noget eller forblive uændret, da dambruget ikke indrettes med biofilter.

Overholdelse af BAT-krav

I den fremtidige drift vil dambruget skulle overholde de nye krav til BAT på udledningerne. Dambruget har redegjort for, at den fremtidige drift og indretning vil kunne overholde kravene med god margin. Kommunen vil efter ombygningen kunne kontrollere om BAT-kravene er overholdt når der er udtaget 12 egenkontrolprøver af dambrugets ind- og udløbsvand. Hvis kravene ikke er overholdt skal dambruget iværksætte driftsmæssige eller indretningsmæssige tiltag så BAT-kravene kan overholdes. Kravene til BAT for Klaptoft Dambrug er 28 kg N/tons fisk, 2,1 kg P/tons fisk og 20 kg BI₅/kg fisk.

Det er kommunens vurdering, at anlægget med den ændrede indretning vil kunne overholde BAT-kravene, også selvom rensegraderne skulle vise sig at være lavere end forventet i ansøgningen. BAT-kravet for BI₅ vil være svært at overholde, men koncentrationen af BI₅ er på nuværende tidspunkt høj i vandløbet, og det vil i sig selv medvirke til en høj rensegrad for BI₅ på anlægget.

Statslige vandplaner og manglende målopfyldelse

Den 22. december 2011 blev de statslige vandplaner offentliggjort. I vandplanen har staten vurderet, at spildevandsudledningerne fra Klaptoft Dambrug skal reduceres, for at Venner Å kan opnå god økologisk tilstand med en faunaindeks (DVFI) på 5. Kommunen er derfor forpligtet til at sætte krav til, at dambrugets udledning af især BI₅ reduceres (evt. ammonium).

Det er kommunens vurdering, at BAT-kravene i Dambrugsbekendtgørelsen i tilstrækkelig grad vil sikre, at den fremtidige udledning fra Klaptoft Dambrug ikke vil forhindre, at der kan opnås målopfyldelse i Venner Å.

Overholdelse af udlederkrav

Udlederkravene fastsætter en overordnet grænse for, hvad dambrugets produktion må tilføre vandløbet som punktkilde. Denne faktor er sat i forhold til Q_{mm} (medianminimumsvandføringen) ved dambruget og er derfor en dynamisk faktor, som kan ændrer sig, hvis Q_{mm} ændrer sig over tid.

Der anvendes tilstandskontrol for stoffer med primær effekt i nærrecipienten (BI₅ og ammonium).

Der anvendes transportkontrol for stoffer med primær effekt i fjernrecipienten i Ringkøbing Fjord (total-N og total-P).

Kravoverholdelse konstateres ved brug af DMU's udarbejdede kontrolregler (Larsen og Svendsen 2002 og 1998) (der henvises til bilag 5).

Kravoverholdelsen for transportkontrol er sat lempeligere end for tilstandskontrol, da enkeltprøver med høje stofkoncentrationer giver de største miljømæssige problemer i nærrecipienten. For tilstandskontrol må der kun være overskridelse i 20 procent af prøveantallet mens den for transportkontrol må være 50 procent.

Kommunen har skærpet dambrugsbekendtgørelsens udlederkrav for BI₅ med 50 % og ammonium med 30 % (faktor 0,7) for at sikre målopfyldelse i Venner Å. Dambrugets

egenkontrol med 12 prøver pr. år skal overholde disse krav (se bilag 5). BAT-kravene for BI₅ vil dog stadig være mere skærpede end udlederkravene.

Det er kommunens vurdering at den fremtidige drift og indretning vil kunne overholde udlederkravene.

5.3.7 Medicin- og hjælpestoffer

Generelt

Miljøkvalitetskrav er fastsat i bekendtgørelse nr. 1022 af 25. august 2010 om miljøkvalitetskrav for vandområder og krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer og havet.

Udledning af medicin og hjælpestoffer skal med baggrund i bekendtgørelsen begrænses mest muligt ved hjælp af den bedste tilgængelige teknik - BAT. Dertil kommer, at det for enhver udledning også skal sikres, at kvalitetskrav for det pågældende vandområde overholdes, og at der ikke opstår akut giftighed i recipienten. Endvidere er udledning af stofferne omfattet af et generelt forbud (miljøbeskyttelseslovens § 27), medmindre der er givet tilladelse i medfør af lovens § 28.

Risikovurdering for Venner Å og Ringkøbing Fjord

Ringkøbing-Skjern Kommune har fået udarbejdet en samlet risikovurdering for udledningen af medicin- og hjælpestoffer i vandløb med afstrømning til fjorden (Fjorback 2011).

Udarbejdelse af vilkår for anvendelse og udledning af medicin- og hjælpestoffer tager udgangspunkt i risikovurderingen for at sikre, at miljøkvalitetskravene kan overholdes i de berørte vandområder. I risikovurderingen tildeles hvert dambrug en andel af medianminimumsvandføringen til fortynding af medicin- og hjælpestoffer, som sidenhen anvendes til beregning og udarbejdelse af vilkår med procedurer for anvendelse af stofferne på dambrugene. Der tages samtidig stilling til, om der skal sættes skærpede vilkår i forhold til udledning til marine vandområder med skærpede miljøkvalitetskrav for visse stoffer.

Der henvises til bilag 7, hvor forudsætningerne for beregning af dambrugets medicin- og hjælpestofudledninger er beskrevet.

Miljøkvalitetskrav

For Klaptoft Dambrug er der jf. risikovurderingen taget udgangspunkt i en beregning, der sikrer, at miljøkvalitetskravene i saltvand ikke overskrides. Klaptoft Dambrug udleder til Ringkøbing Fjord, som er en marin recipient i forhold til vurdering af miljøkvalitetskrav. Ifølge Miljøstyrelsen skal recipienter med saltholdigheder over 0,5 promille vurderes som marine (brev til kommunerne 19. december 2008).

Årligt forbrug af medicin- og hjælpestoffer

Kommunen godkender brug og udledning af hjælpestofferne formalin, pereddikesyre, brintoverilte, blåsten (kobber) og kloramin-T. For lægeordineret medicin godkendes anvendelse af florfenicol, oxolinsyre, oxytetracyclin, sulfadiazin og trimethoprim. Amoxicillin må ikke anvendes. Årlige indberetninger af medicin og hjælpestoffer fra dambruget ses i nedenstående tabel.

Tablet 10. Indberettet årligt forbrug af medicin- og hjælpestoffer på Klaptoft Dambrug. * Bemærk intet indberettet forbrug i hverken 2010 eller 2011.

Stof	2007	2008	2009	2010*	2011*
Hydratkalk, (kg)	1500	750	1000		
Formalin 37 % (l)		700			
Kloramin-T (kg)		5			
Blåsten (kg)	25				
PerAqua (l)	46				
Amoxicillin (kg)					
Florfenicol (kg)					
Oxolinsyre (kg)					
Oxytetracyclin (kg)					
Sulfadiazin (kg)	6,0	3,3	17,0		
Trimethoprim (kg)	1,2	0,7	3,4		

Procedurer for brug af hjælpestoffer

Nedenfor er der redegjort for koncentrationer af de ansøgte hjælpestoffer ved udledning til recipienten. Beregningerne er foretaget på baggrund af kommunens risikovurdering for samtidig udledning af medicin- og hjælpestoffer (Fjorback 2011). Kommunen har anvendt informationer om størrelse af damme, laguner mv. og det interne flow på anlægget.

I risikovurderingen er det beregnet, at Klaptoft Dambrug kan udnytte 50 % af median-minimumsvandføringen til brug i fortyndingsberegninger i forhold til medicin- og hjælpestoffer. Herved sikres det, at der ikke sker overskridelse af miljøkvalitetskravene i Venner Å og Ringkøbing Fjord. Risikovurderingen sikrer, at flere dambrug i vandløbssystemet kan udlede medicin og hjælpestoffer samtidigt, uden at miljøkvalitetskravene overskrides i hverken ferskvand eller saltvand. Der henvises til bilag 7 omkring forudsætningerne for beregning af medicin- og hjælpestofudledninger).

Der er i beregningerne anvendt omsætningsrater for brintoverilte, pereddikesyre og formalin. Omsætningsraterne tager udgangspunkt i de værdier, som er udmeldt i den nye dambrugsbekendtgørelse (BEK nr. 130 af 8. februar 2012)(se bilag 4). For kobber og kloramin-T er der taget udgangspunkt i en konservativ betragtning, hvor stofferne ikke omsættes. Dette giver sikkerhed i forhold til miljøet.

I den fleste tilfælde modtager kommunen beregninger over hjælpestofudledninger baseret på en fortyndingsmodel (f.eks. Poolsim), hvor dambrugets udledninger modelleres

på baggrund af dambrugets dimensioner, vandflow og omsætningsrater for stofferne inde på dambruget. I dette tilfælde er der ansøgt om anvendelse af formalin, brintoverilte og pereddikesyre svarende til den omsatte stofmængde inde på dambruget. Der er således ikke iberegnet fortynding (tabel 11). Det er kommunens vurdering at denne fremgangsmåde er konservativ i forhold til udledningerne og i forhold til en fortyndingsmodel. De anvendte volumener og omsætningsrater er de samme, som anvendes ved en poolsimberegning. Opholdstiden er estimeret på baggrund af aktuelle vandflow og volumener. Den indsendte beregning gør, at vi ikke på samme måde som i Poolsim kan sætte værdi på den gennemsnitlige og den maksimale koncentration af stofferne i vandløbet. Den konservative tilgang betyder dog efter kommunens vurdering, at både de generelle og korttidsmiljøkvalitetskravene vil være opfyldt for de ansøgte stoffer med god margin. Derfor har ansøger kun fået tilladelse til brug af 2,6 kg formalin dagligt.

Nedenfor er der indsat en opgørelse over omsætningen af hjælpepestoffer. Den indsendte tabel er udarbejdet på baggrund af dambrugets oplysninger.

Tabel 11. Konservativ beregning af omsætningen af tre hjælpepestoffer på Klaptoft Dambrug).

Omsætning af formalin ved medianminimum	Antal enheder	Reduktion mg/enhed	Opholdstid timer	Gram formalin omsat
Bassinoverflade m2	1.500	115	3,6	621
Bassinvolumen liter	2.100.000	0,05	3,6	378
Biofilterareal m2	0	10	3,6	0
Lagune m2	2.500	130	5	1625
Samlet omsætning				2624
Omsætning af brintoverilte ved medianminimum	Antal enheder	Reduktion mg/enhed	Opholdstid timer	Gram brintoverilte omsat
Bassinoverflade m2	1.500	1000	3,6	3600
Bassinvolumen liter	2.100.000	2	3,6	15120
Biofilterareal m2	0	40	3,6	0
Lagune m2	2.500	4000	5	50000
Samlet omsætning				68720
Omsætning af pereddikesyre ved medianminimum	Antal enheder	Reduktion mg/enhed	Opholdstid timer	Gram Pereddikesyre omsat
Bassinoverflade m2	1.500	0	3,6	0
Bassinvolumen liter	2.100.000	0,25	3,6	1890
Biofilterareal m2	0	5	3,6	0
Lagune m2	2.500	500	5	6250
Samlet omsætning				8140

For kobber (indholdet i blåsten) og Kloramin-T har dambrugets konsulent indsendt en anden type beregning af overholdelse af miljøkvalitetskravene end for formalin, brint-overilte og pereddikesyre. Beregningen er heller ikke en fortyndingsmodel, men en konservativ model, som antager, at koncentrationen af hjælpestoffer i afløbsvandet fra dambruget har samme koncentration som i det behandlede kanalanlæg. Der anvendes således et udgangspunkt, hvor det antages, at stofferne ikke tilbageholdes eller omdannes inde på dambruget. Tidligere undersøgelser foretaget af DMU har dog vist tilbageholdelse eller omsætning af stofferne (Pedersen et al. 2004). Natur- og Miljøklagenævnet har dog fastslået at de tidligere udmeldte omsætningsrater fra DMU ikke har tilstrækkelig nøjagtighed til at kunne anvendes i dambrugssagsbehandlingen. For kobber og kloramin-T er der således også taget udgangspunkt i en konservativ beregning, som reelt giver dambruget mulighed for at bruge mindre hjælpestof end hvis der havde været indsendt en beregning baseret på en fortyndingsmodel f.eks. Poolsim. De tilladte stofmængder er derfor også meget lave svarende til 6 g blåsten pr. døgn og 3 gram kloramin-T pr. døgn. Udledningerne giver samtidig god margen i forhold til overskridelse af korttidsmiljøkravene.

Tabel 12. Konservativ beregning af overholdelse af miljøkvalitetskrav for kobber og Kloramin-T. I beregningerne er der gjort en antagelse om at 100 % af stoffet genfindes i recipienten og at der beregnes på en situation med medianminimumsvandføring svarende til 230 l/s. For Kloramin-T er der anvendt skærpede miljøkvalitetskrav ($MKK_{skærp}=1,26 \mu\text{g/l}$) for kloramin-T på baggrund af risikovurderingens anvisninger (Fjorback 2011). Beregningerne er foretaget på baggrund af regneark fra ansøgers konsulent, men tilrettet af kommunen.

Produkt	aktivt stof pr kg	tilsat mængde kg	tilsat aktivt stof g	behandling af bassin m ³	Maks. udledningskoncentration fra Bassin $\mu\text{g/l}$	Maks konc. Forøgelse i recipient $\mu\text{g/l}$	Andel af VKK %	VKK $\mu\text{g/l}$
Blåsten	255	0,006	1,53	2.100	0,73	0,36	50 0,500	1,0
KloraminT	808	0,003	8,08	2.100	1,15	0,58	0,63	1,26

Qmm re-recipient	l/sek	230
------------------	-------	-----

På baggrund af de fremsendte oplysninger har kommunen udarbejdet procedurer for brug af hjælpestoffer (bilag 6).

Kommunen har fastsat udlederkravene for hjælpestoffer svarende til bekendtgørelsen og i henhold til risikovurderingen for Venner Å.

Hjælpestof og "fyld op princippet"

Dambrugets procedurer for brug af hjælpestoffer skal sikre, at miljøkvalitetskravene overholdes. Samtidig skal det sikres, at procedurerne lever op til BAT (Bedst Tilgængelige Teknik), og at der ikke anvendes et "fyld op princip". Der skal kun gives tilladelse til brug af stoffer i et omfang, som svarer til dambrugets behov. De indsendte beregninger er udarbejdet ud fra en konservativ betragtning og er ikke iberegnet fortynding. Den fremsendte dokumentation muliggør således kun brug af små mængder af kobber, kloramin-T og formalin. For brintoverilte og pereddikesyre er der kun givet tilladelse til brug af stofferne i et omfang, der svarer til dambrugets reelle behov.

Kommentarer ansøgte hjælpestoffer

Brintoverilte

Der er givet tilladelse til brug af brintoverilte, som er et vanddesinfektionsmiddel, der anvendes ved parasit- og svampeangreb samt gælleinfektion. Brintoverilte omsættes relativt hurtigt til uskadelige stoffer. Brug af brintoverilte giver mulighed for substitution af de mere miljøfarlige produkter som formalin, blåsten (kobbersulfat) og kloramin-T. Behandling med brintoverilte er dermed i god overensstemmelse med BAT. Brintoverilte tilsættes anlægget i form af en vandig opløsning på typisk omkring 30 eller 35 procent. Alternativt anvendes Peraqua+ eller Divosan, som er pereddikesyrepræparater, som reagerer med vand og spaltes til brintoverilte og eddikesyre i forholdet 1:1.

De udarbejdede procedurer for brintoverilte tager udgangspunkt i en maksimal koncentration på 30 mg/l. I praksis bør koncentrationen af brintoverilte være over 5 mg/l i mindst 3-4 timer for optimal effekt. Dette kan i praksis foretages ved gentagne tilsætninger af brintoverilte under samme vandbehandling. Brintoverilte omsættes hurtigt, og derfor kan det være nødvendigt at anvende en startkoncentration på op til 20-30 mg/L (Dansk Akvakultur 2012). Af proceduren i bilag 6 er der taget udgangspunkt i, at koncentrationen ikke må overstige 30 mg/L. For pereddikesyre er der taget udgangspunkt i en procedure med anvendelse af 1,6 mg/l. I praksis vil det dog være svært at holde denne dosering i produktionskanalen, da indholdet af pereddikesyre i det samme produkt kan variere meget og fordi stoffet omsættes. Kommunen har vurderet, at den anviste procedure tager udgangspunkt i koncentrationer, som ikke går udover dambrugets reelle behov.

Det er kommunens vurdering, at brintoverilte tilsat som fortyndet opløsning eller som pereddikesyrepræparater let omsættes, og derfor let kan overholde miljøkvalitetskravene når proceduren følges. Der er sat krav om krav om standsning af vandindtag og recirkulering for at sikre overholdelse af miljøkvalitetskravene.

Formalin

I december 2008 udkom en ny faglig rapport fra DMU vedr. omsætning af formalin i danske dambrug ved brug af reducerede stofmængder og øget recirkulering (Sortkjær et al. 2008a). Med udgangspunkt i disse informationer er der givet tilladelse til brug af formalin. I de udarbejdede procedurer for anvendelsen af formalin er der givet tilladelse til at anvende en behandlingskoncentration på 1,2 mg formalin/l til hele anlægget, hvilket er fastsat på baggrund af den fremsendte dokumentation. Dette er formentlig for lavt til effektivt brug af formalin på dambruget. I Sortkjær et al. (2008a) blev der anvendt 15 mg/l, hvilket i forvejen er lavt sammenlignet med tidligere praksis på dambrug. For formalin er der sat krav om returpumpning af produktionsvandet i mindst 6

timer før det normale vandindtag genoptages. Friskvandindtaget under behandling må maks. være 115 l/s. Det er kommunens vurdering, at de udarbejdede procedurer for formalin er i god overensstemmelse med BAT.

Kloramin-T

I forbindelse med dambrugsdrift anbefales i litteraturen en koncentration af kloramin-T i damme på 4,5 mg/l jf. DMU-rapport 79-00 (Sortkjær et. al. 2000). De indsendte beregninger muliggør kun en anvendelse af Kloramin-T i op til 0,0014 mg pr. liter til hele anlægget. I praksis er det derfor formentlig ikke muligt at anvende kloramin-T effektivt på Klaptoft Dambrug. Kloramin-T er ellers et effektivt desinfektionsmiddel i forhold til bakteriel gælleinfektion, Generelt anbefaler kommunen, at der forsøges anvendt brintoverilteprodukter til substitution for kloramin-T, som er et klorholdigt produkt, som kun langsomt nedbrydes i naturen.

Blåsten

For blåsten anbefales i litteraturen en koncentration af blåsten på 0,01-0,1 mg/L jf. DMU-rapport 79-00 (Sortkjær et. al. 2000). De indsendte dokumentation muliggør kun en anvendelse af blåsten på op til 0,003 mg blåsten pr. liter (0,002 mg kobber pr. liter) til anlægget. Den tilladte anvendelse af blåsten er formentlig mindre end hvad der reelt er påkrævet for effektivt brug af stoffet på Klaptoft Dambrug. Den nødvendige koncentration af blåsten for optimal effekt kan dog afhænge meget af forskellige specifikke forhold på de enkelte dambrug f.eks. vandkvalitet mv. Kommunen anbefaler anvendelse af bl.a. brintoverilteprodukter som substitution for kobber, som er et miljøskadeligt stof.

Med baggrund i ovennævnte beregninger og resultater konkluderes det, at de fremsendte beregninger for udledning til recipienten sikrer overholdelse af de fastsatte miljøkvalitetskrav ved udledning til Venner Å og Ringkøbing Fjord. På den baggrund er der fastsat vilkår for stofkoncentration for de forskellige stoffer i dambrugets udledning. For alle hjælpestofferne er der fastsat to kravværdier til udledning af et enkelt stof. Et krav til den gennemsnitlige koncentration og et krav til maks. koncentrationen.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at dambruget kan overholde de fastsatte miljøkvalitetskrav, hvis behandlingen sker i overensstemmelse med tilladelsens vilkår og behandlingsprocedurer.

Der kan anvendes iodprodukter og Virkon S til desinfektion af støvler og udstyr. Stofferne udledes ikke til vandløbet. Hydratkalk kan anvendes ved desinfektion af bassiner i forbindelse med bekæmpelse eller forebyggelse af sygdomme. Dambruget har oplyst, at man anvender moler til vandbehandlingsmiddel. Moler kan ligeledes anvendes som et miljøvenligt middel, som alternativ for miljøskadelige stoffer.

Behandling med medicin

De oplyste doser af medicin i beregningerne tager udgangspunkt i værdier, som normalt anvendes ved dyrlægenes ordinerings af medicin til dambrugsfisk (Sortkjær et al. 2000). Det er efter kommunens vurdering det bedste grundlag på nuværende tidspunkt, og så længe veterinærmyndighederne ikke fremkommer med anbefalinger i hver enkelt sag. Dambrugets behov for medicinering tager således udgangspunkt i dyrlæ-

gernes ordinerede doser, og behovet afgøres af dyrlægen. Vilklårene for medicin angiver en maksimal besætningsstørrelse, der kan behandles ad gangen.

Har dambruget på et givet tidspunkt behov for medicinering af en større bestand end forudsat i vilklårene, må dambruget nødvendigvis foretage destruktion eller lignende af den del af produktionen, som ikke kan behandles forsvarligt efter dyrlægens anvisninger. Kommer der nye oplysninger omkring omsætningsraterne for medicin kan dambruget altid ansøge om tilladelse til brug af stofferne beregnet på baggrund af eventuel ny viden.

I beregning af, hvor store mængder fisk, der kan behandles har kommunen brugt en genfindelsesprocent på 61 procent for florfenicol, mens der på resterende stoffer er anvendt 100 procent. Der er anvendt udledningsperioder som angivet i den nye dambrugsbekendtgørelse (BEK nr. 130 af 8. februar 2012). For amoxicillin og oxytetracyclin er der antaget en udledningsperiode på 10 dage. Se beregningseksempel i bilag 7.

5.3.8 Biologisk vandløbsbedømmelse og recipientforhold

I henhold til Vandplan 2010-2015 (Naturstyrelsen 2011a) er Røgind Bæk og Nymølle-Gammelmølle Bæk målsat til en faunaklasse 5 efter Dansk Vandløbsfaunaindeks (DVFI) opstrøms dambruget og nedstrøms dambrugets spildevandsafløb er Venner Å målsat til en faunaklasse på 5. Både op- og nedstrøms dambruget er den økologiske målsætningsklasse "God Økologisk Tilstand".

Den nuværende tilstand i vandløbene både op- og nedstrøms dambruget er "Moderat Økologisk tilstand". Målsætningen er således ikke opfyldt. Vandplanen fastsætter en række indsatser, som skal gennemføres for, at der kan opnås målfuldelse.

Røgind Bæk, Nymølle-Gammelmølle Bæk og Venner Å er påvirket af en lang række faktorer, som påvirker smådyrsfaunaen negativt. Det er både påvirkninger af spildevand fra dambrug, spredt bebyggelse, okker, hårdhændet vedligeholdelse og dårlige fysiske forhold på grund af tidligere udretning og nuværende opstemning af vandløbene. Den dårlige miljøtilstand i vandløbene er således forårsaget af en kompleks sammensætning af faktorer. Disse påvirkninger afspejles i resultaterne af faunaprøvetagningen op- og nedstrøms dambruget (tabel 13). Faunaprøverne ligger generelt på DVFI 4.

Ved gennemgang af artslisterne fra de seneste år ses, at faunaen både op- og nedstrøms dambruget er domineret af robuste og forureningstolerante arter. Der er meget få egentlige rentvandsarter og kun i lille antal. Der mangler således en række af de arter, som kræver rene og iltrige vandløb med gode fysiske forhold.

Målfuldelse både op og nedstrøms dambruget vil kræve en indsats på flere fronter bl.a. reduktion i spildevandspåvirkningen fra Klaptoft Dambrug med især iltforbrugende stoffer. Der skal samtidig ske reduktion i spildevandsbelastningen fra spredt bebyggelse, ændret vandløbsvedligeholdelse, reduktion i okkerpåvirkningen og vandløbsrestaurering. Dette skal ske gennem de kommunale handleplaner, som har afsat i Vandplan 2010-2015 (Naturstyrelsen 2011a).

Den indsendte ansøgning om miljøgodkendelse indeholder tiltag, som uden tvivl vil medføre en større reduktion i udledningen af især iltforbrugende stoffer fra dambruget,

da rensesforanstaltningerne udbygges og produktionsstørrelsen forbliver uændret. Samtidig vil der være krav om en iltmætning på mindst 70 % i det afledte spildevand fra dambruget. Det forventes ikke, at den fremtidige drift og indretning vil være til hinder for, at der kan opnås målopfyldelse i Venner Å nedstrøms dambruget. Opstrøms dambruget vil målsætningen kunne opfyldes ved at fjerne stuvningszonen ved dambruget (stemmeværksnedlæggelse) samt en række nødvendige tiltag i henhold til vandplanen på de opstrømsbeliggende strækninger.

Tabel 13. Biologiske vandløbsbedømmelser efter Dansk Vandløbsfauna Indeks ved Klaptoft Dambrug i perioden 2007-2011.

År	Opstrøms (Gammelmølle Bæk)	Opstrøms (Røgind Bæk)	Nedstrøms
2011	5	4	5
2010	4	4	4
2009	4	4	4
2008	4	4	4
2007	4	4	4

5.3.9 Internationale naturbeskyttelsesområder – konsekvensvurdering

Konsekvensvurderingen af den ændrede drift på Klaptoft Dambrug foretages på baggrund af bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Dambrugets nærrecipient er Venner Å og fjernrecipient er Ringkøbing Fjord.

Venner Å

Venner Å er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde på de sidste 900 meter før udløbet i Ringkøbing Fjord. Strækningen er omfattet af habitatområde nr. 62 og fuglebeskyttelsesområde nr. 43 og Ramsarområde nr. 2.

Klaptoft Dambrug ligger ca. 3,9 km opstrøms det område af Venner Å, som er udpeget til internationalt naturbeskyttelsesområde. Venner Å vil især kunne påvirkes, hvis koncentrationerne af især BI₅ og ammonium er for høje. Spildevandsudledningen fra Klaptoft Dambrug ligger dog langt fra den strækning af Venner Å, som ligger i internationalt naturbeskyttelsesområde og påvirkningen vil derfor være lille.

De indsendte tal fra dambrugets konsulent viser en reduktion i udledningen af BI₅ på 5.990 kg, kvælstof på 2283 og fosfor på 310 kg pr. år. I alle tilfælde skal dambruget overholde både udlederkrav og nye batkrav for udledning. Batkravene i sig selv vil medføre et krav om en reduktion på 4.926 kg BI₅, 853 kg kvælstof og 159 kg fosfor i forhold til en indretning som standarddambrug.

Beregningen er omfattet af betydelig usikkerhed og førudledningen formentlig overestimeret, men i alle tilfælde vil godkendelsen betyde markant forbedrede rensesforan-

staltninger og væsentlig lavere udledninger fra dambruget. Udledningen af ammonium forventes reduceret noget eller vil som minimum forblive på et uændret niveau. Størrelsen af en eventuel reduktion er dog uklar. Foderforbruget på dambruget vil dog forblive uændret.

Samlet set vurderes det, at ombygningen af Klaptoft Dambrug ikke vil påvirke Venner Å væsentligt i det internationale naturbeskyttelsesområde.

Ringkøbing Fjord

Ringkøbing Fjord er udpeget som habitatområde (H 62), fuglebeskyttelsesområde nr. 43 og Ramsarområde nr. 2. Habitat- og fuglebeskyttelsesområderne er udpeget på baggrund af en række arter og naturtyper som er angivet i tabel 14.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 62		
Naturtyper:	Flodmunding (1130) Lagune (1150) Strandeng (1330) Forklit (2110) Hvid klit (2120) Grå/grøn klit (2130) Klithede (2140) Havtomklit (2160) Grønklit (2170)	Klitdævning (2190) Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Tør hede (4030) Tørvelavning (7150) Rigkær (7230)
Arter:	Havlampret (1095) Flodlampret (1099) Majsild (1102) Stavsild (1103)	Laks (1106) Odder (1355) Vandranke (1831)
Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 43		
Fugle:	Ynglefugle: Rørdrum Skestork Rørhøg Plettet rørvagetel Klyde Almindelig ryle Brushane Fjordterne Splitterne Havterne Mosehornugle Trækfugle: Knopsvane Pibesvane Sangsvane Kortnæbet gås	Grågås Bramgås Mørkbuget knortegås Gravand Pibeand Krikand Spidsand Skeand Hvinand Stor skallesluger Havørn Blå kærhøg Vandrefalk Blishøne Klyde Almindelig ryle Lille kobbersneppe

Tabel 14. Udpegningsgrundlag.

På udpegningsgrundlaget for habitatområdet er en række arter angivet. Odder er især tilknyttet vandløb og søer, men kan passere fjorden mellem vandløbssystemerne. Vandranke er ikke lokaliseret i fjorden, men er tilknyttet Gødel Kanal ved Nymindestrømmen og Sydlige Parallelkanal. Både odder og vandranke er bilag IV-arter og kræver særlig beskyttelse efter habitatdirektivet, men vil ikke blive påvirket af det ansøgte projekt.

Det vurderes i øvrigt, at de listede fiskearter ikke er særligt følsomme overfor en vis grad af eutrofiering. Majsild og stavsild trækker op i Skjern Å-systemet muligvis for at gyde. Laks er vandrefisk gennem fjorden.

I forhold til udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet er nogle af arterne meget afhængige af bundvegetation i fjorden bl.a. svaner, svømmeænder og blichøns. Disse arter er gået meget tilbage på grund af manglende bundvegetation forårsaget af høj næringsstofftilførsel og problemstillinger omkring slusepraksis ved Hvide Sande Havn.

I Vandplan 2010-2015 for Ringkøbing Fjord er miljømålet for Ringkøbing Fjord en god økologisk tilstand med dybdeudbredelse af ålegræs til 2,2 meters dybde. For at nå det mål skal der bl.a. ske en reduktion i udledningen af kvælstof i planperioden på 627 tons. De projekter om nedlæggelse af dambrug, der allerede er gennemført eller planlagt inden vandplanens ikrafttræden udgør 2,7 tons kvælstof. I vandplansperioden er der ikke opstillet indsats om reduktion af kvælstofudledningen fra dambrug i oplandet til Ringkøbing Fjord. Der er derimod opstillet indsats i forhold til udledning af organisk stof fra 9 dambrug i oplandet (herunder Klaptoft Dambrug), hvor vandløbsmålsætningen ikke er opfyldt. Indsatsen vil udover en reduktion i udledningen af organisk stof også betyde en reduktion i udledningen af fosfor på 1180 kg pr. år fra dambrugene, mens der ikke er indregnet en reduktion i kvælstofudledningen (Naturstyrelsen 2011a).

Der er opstillet et indsatskrav for Klaptoft Dambrug i forhold til udledningen af især organisk stof på grund af manglende mål opfyldelse i Venner Å. Indsatskravet vil samtidig medføre en større reduktion i dambruget udledning af kvælstof og fosfor.

De nye BAT-krav vil i sig selv betyde, at den teoretiske udledning af kvælstof og fosfor vil blive reduceret med i størrelsesordenen 853 kg kvælstof og 159 kg fosfor pr. år efter ombygningen i forhold til Klaptoft Dambrug indrettet som standarddambrug og før ombygning. I alle tilfælde vil godkendelsen betyde markant forbedrede rensesforanstaltninger og markant lavere udledninger fra dambruget. Dambrugets konsulent har indsendt en redegørelse for endnu lavere udledninger end forudsat med de nye BAT-krav (se tabel 3 og 4).

Det er kommunens vurdering, at ombygningen og godkendelsen af Klaptoft Dambrug ikke vil medføre udledninger, der hindrer miljømålenes opfyldelse eller medfører forringede vilkår for bilag IV-arter samt udpegningsgrundlaget i EF-habitat- og EF-fuglebeskyttelsesområdet.

Med hensyn til anvendelsen af medicin- og hjælpestoffer på dambrug har kommunen udarbejdet en samlet risikovurdering, der tager højde for muligheden for, at flere dambrug eller andre anlæg udleder medicin- eller hjælpestoffer (Fjorback 2011). Risikovurderingen er udarbejdet på baggrund af bekendtgørelse nr. 1022 af 25. august 2010 om miljøkvalitetskrav for vandområder og krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet. Desuden indgår centrale udmeldinger fra Miljøstyrelsen samt Miljøklagenævnets afgørelse af 26. marts 2008 vedrørende medicin- og hjælpestoffer på Møbjerg Dambrug. Risikovurderingen er udarbejdet for at sikre, at miljøkvalitetskravene nedstrøms Klaptoft Dambrug i Venner Å og Ringkøbing Fjord kan overholdes.

Når miljøkvalitetskravene er overholdt i recipienten er det kommunens vurdering, at arter eller naturtyper i de berørte områder ikke vil blive påvirket væsentligt af udledningerne af medicin og hjælpestoffer. Bilag IV-arter vil ligeledes ikke blive berørt væsentligt.

5.3.10 Konklusion

Det er kommunens vurdering, at ombygning af Klaptoft Dambrug og den fremtidige drift af Klaptoft Dambrug ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter vil påvirke Natura 2000 områderne i Ringkøbing Fjord væsentligt eller hindre områdernes målsætningsopfyldelse.

Ombygningen af dambruget vil derimod medføre en markant forbedret rensning af spildevandet, hvilket vil kunne bidrage til en forbedret miljøtilstand i Venner Å og en fremtidig målopfyldelse. Samtidig vil den fremtidige indretning fint kunne forenes med et kommende faunapassageprojekt ved stemmeværket inden 2015, der skal sikre kontinuitet i vandløbet til gavn for smådyr og fisk.

5.4 Egenkontrol

Dambruget skal i den fremtidige drift udtage 12 egenkontroller af både indløb- og udløbsvand fordelt over produktionsåret. Egenkontrolprogrammet skal dokumentere, at dambruget kan overholde udlederkravene og BAT-krav.

5.5 Vurdering af renere teknologi

Det er et grundlæggende princip i miljøbeskyttelsesloven, at virksomheder skal begrænse udledningen af forurenende stoffer mest muligt ved at anvende den bedste tilgængelige teknik (BAT – Best Available Techniques).

5.5.1 BAT for medicin og hjælpestoffer

Der henvises til afsnittet omkring kommentarer til de ansøgte stoffer, hvor anvendte stofkoncentrationer og procedurer er behandlet.

5.5.2 Muligheder for renere teknologi

Muligheder for driftsoptimering

Medicin- og hjælpestoffer skal anvendes så lidt som muligt ved at tilpasse indretning og drift på dambruget. Nedenfor er oplistet en række vigtige faktorer:

1a. BAT - generel driftsstyring

Foranstaltninger til at sikre god driftsstyring (effekt på både renseseffekt og fiskesundhed)

- Undgå undermætning af ilt og udsving i iltkoncentrationen i produktionsanlægget.
 - Høj iltmætning øger egenomsætningen af bl.a. ammonium, iltforbrugende stof mv.
- Særlig opmærksomhed omkring optimale iltforhold ved høje bestandstætheder (tilsætning af ilt, beluftning, piskning).
- Undgå overfodring i perioder hvor fiskenes stofskifte ændres som følge af årstidsbestemte temperaturændringer.
- Sikre tilstrækkelig køling på varme årstider.
- Foranstaltninger til rensning af indløbsvandet.
- Foranstaltninger til begrænsning af foderspild og suspenderet stof i produktionsvandet.
- Sikre optimal drift og vedligehold af slamkegler mv.
- Hyppig/kontinuerlig slamfjernelse i slamkegler og hindre ophobning af slam i produktionsanlægget.
- Indsætning af delrensningsprocesser så tæt på kilden som muligt, der sikrer en hurtig fjernelse af fiskeekskremitter og slam, hvorved fiskene undgår svingende og dårlig vandkvalitet.
- Driftsstyring omkring udfodring og produktion således at overfodring undgås.
- Særlig opmærksomhed omkring udfodring under ugunstige produktionsforhold eller i situationer med svingende vandkvalitet.
- Skånsom håndtering af fisk og særligt under ugunstige vejrforhold og ved ugunstige temperaturer.
- Anvendelse og løbende indsamling af ny viden omkring brug af immunstimulerende midler i foder evt. i samarbejde med dyrlæge.
- Opsamling af døde fisk.
- Rutiner og procedurer til overvågning af indløbsvandets kvalitet.
- Øget vandflow: fjerner fækalier og slam fra anlægget og giver renere produktionsmiljø.

1b. BAT – Foranstaltninger til reduktion i forbruget af medicin og hjælpestoffer

Forebyggelse af smitte m.v.

- Vaccination mod rødmundssyge og andre fiskesygdomme, herunder revaccination ved faldende immunitet.
- Brug af desinfektionsmidler til støvler og materiel, som kan bidrage til smittespredning.
- Løbende rådgivning fra dyrlæge eller lign.

Optimering af omsætning og tiltag til reduceret forbrug af medicin og hjælpestoffer

- Brug af hjælpestoffer vurderes løbende i forhold til andre, og mindre miljøbelastende stoffer (substitution).
- Sikre hurtig handling ved begyndende tegn på sygdomsudbrud.
- Hyppig overvågning af fiskenes sundhedstilstand.
- Procedurer for brug af hjælpestoffer der sikrer tilstrækkelig effekt og høj intern omsætning
 - Neddroslet vandtilførsel eller nedlukning af dammenes afløb under brug af hjælpestoffer
 - Recirkulering af tilsat stof.
 - Sikre, at der ikke anvendes unødvendigt høje koncentrationer af hjælpestof.
- Brug af reducerede mængder af formalin og brintoverilte jf. Faglig rapport fra DMU nr. 659.

5.5.3 BAT på Klaptoft Dambrug

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de anlægsmæssige og driftsmæssige forhold på Klaptoft Dambrug i tilfredsstillende grad lever op til BAT for den pågældende anlægstype både hvad angår anvendelse af medicin- og hjælpestoffer og udledning af organisk stof og næringsstoffer. Dambruget har redegjort for at den fremtidige indretning og drift af dambruget vil sikre overholdelse af BAT-krav fastsat i dambrugsbekendtgørelsen. Kommunen vil gennem dambrugets egenkontrolprogram kunne dokumentere om BAT-kravene er overholdt og om ekstra rensning eller bedre driftsstyring er påkrævet.

6 Gyldighed og retsbeskyttelse

6.1 Gyldighed

Miljøgodkendelsen er gyldig straks efter modtagelsen.

Ved klage kan Natur- og Miljøklagenævnet dog bestemme, at klagen har opsættende virkning, og miljøgodkendelsen kan i det tilfælde ikke udnyttes.

6.2 Retsbeskyttelse

Miljøgodkendelsen efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 af ferskvandsdambrug, skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år revurderes og om nødvendigt ajourføres i forhold til den teknologiske udvikling eller ny viden. Samtidigt skal kommunen tage stilling til fornyelse af dambrugets vandindvindingstilladelse efter § 20 i vandforsyningsloven. Kommunen skal herudover tage stilling til, om der er behov for at træffe yderligere afgørelser efter vandløbsloven og naturbeskyttelsesloven.

Dambrugets retsbeskyttelsesperiode er 8 år efter, at miljøgodkendelsen er givet. Inden for retsbeskyttelsesperioden kan vilkårene i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 41a, stk. 2 kun ændres ved påbud eller forbud, hvis:

- Der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkninger
- Forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse
- Forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse

Væsentlige ændringer i den bedst tilgængelige teknik skaber mulighed for at nedbringe forureningen fra dambruget betydeligt, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger.

7 Offentliggørelse og klagevejledning

7.1 Offentliggørelse

Afgørelsen bekendtgøres ved annoncering på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside (www.rksk.dk) fra torsdag i uge 39. Derudover orienteres en række interessenter direkte jf. listen over modtagere af kopi af godkendelsen.

7.2 Klagevejledning

Miljøgodkendelse

Der kan efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 11 klages over Kommunalbestyrelsens afgørelse.

Følgende kan klage: Ansøgeren, Sundhedsstyrelsen - Embedslægeinstitutionen Midtjylland samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i lovens §§ 99-100.

Der gøres opmærksom på, at der til enhver tid er adgang til aktindsigt i de resultater af virksomhedens egenkontrol, som tilsynsmyndigheden har, samt i sagen i øvrigt.

VVM-afgørelse

I henhold til planlovens § 58, stk. 1 nr. 4 kan kommunens VVM-afgørelse alene påklages for så vidt angår retlige spørgsmål.

Afgørelsen kan påklages af enhver med retlige interesse i sagens udfald. Det vil sige, at du fx kan klage, hvis du ikke mener, at kommunalbestyrelsen har haft hjemmel til at træffe afgørelsen. Du kan derimod ikke klage over, at kommunalbestyrelsen efter din opfattelse burde have truffet en anden afgørelse.

Fælles for afgørelserne

Eventuel klage skal være skriftlig og sendes til Ringkøbing-Skjern Kommune, Land, By og Kultur, Toften 6, 6880 Tarm, så vidt muligt på mail land.by.kultur@rksk.dk. Klagen vil herfra blive sendt videre til Natur- og Miljøklagenævnet, der er klagemyndighed.

Klagen skal være modtaget af kommunen inden 4 uger fra offentliggørelsen af afgørelserne. Det vil sige, at en klage skal være kommunen i hænde senest d 25. oktober 2012 ved kontortids ophør.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af din klage, at du indbetaler et gebyr på 500 kr..

Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Ringkøbing-Skjern Kommune. Du skal benytte denne opkrævning ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret

er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling. Vejledning om gebyrbetalingen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside.

Gebyret tilbagebetales, hvis

1. klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
2. klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
3. klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er en forlængelse af fristen for at efterkomme afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

1. der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projekttilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
2. klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

Ansøgeren vil få besked, hvis andre klager over afgørelsen.

Ifølge miljøbeskyttelseslovens § 101, planlovens § 62 kan afgørelsen prøves ved domstolene. Sag skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Venlig hilsen

Klaus Kevin Kristensen
Biolog

Ivan Thesbjerg
Faglig leder
Land og Vand

I forbindelse med behandlingen af en sag kan det være nødvendigt, at Kommunen indsamler, behandler og videregiver personoplysninger, der er nødvendige for sagens behandling. Ifølge persondataloven har du og andre, der er nævnt i sagen, blandt andet ret til at bede om indsigt i disse oplysninger, ret til at gøre indsigelser mod, at oplysningerne behandles, ret til at berigtige oplysningerne samt ret til at klage over behandlingen til Datatilsynet.

Forvaltningsloven og offentlighedsloven giver normalt også mulighed for at få indsigt i sagen, og du har altid ret til at udtale dig.

8 Liste over modtagere af kopi af godkendelsen

Aktive Fritidsfiskere i Danmark, v. Leif Søndergaard, Søvejen 6, 7860 Spøttrup, (afid@aktivefritidsfiskere.dk)

Fiskemester Anders Langballe Andersen (hoghoj@aquapri.dk)

Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1., Boks 403, 1553 København V, (mail@dkfisk.dk)

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, (dn@dn.dk)

Danmarks Naturfrednings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune (ringkoebing-skjern@dn.dk)

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V (natur@dof.dk), (ringkoebing-skjern@dof.dk)

Danmarks Sportsfiskerforbund, Hovedkontoret, Skyttevej 4, 7182 Bredsten (post@sportsfiskerforbundet.dk) og (lbt@sportsfiskerforbundet.dk)

Danmarks Sportsfiskerforbund, Milj koordinator Leif Poulsen, Rosenhøj 16, 8670 Låsby (lp@sportsfiskerforbundet.dk)

Dansk Akvakultur, Vejlsøvej 51, 8600 Silkeborg. Dambrugskonsulent Kaare Michelsen (kaare@danskakvakultur.dk)

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, v/ Formand Niels Barslund, Vormstrup 2, 7540 Haderup (nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)

Fiskeriinspektoret. Esbjerg afdeling. Auktionsgade 9, 6700 Esbjerg, (esb@fd.dk)

Friluftsrådet, (midtvestjylland@friluftsraadet.dk)

Fødevareregion Vest, Sønderskovvej 5, 8520 Lystrup, (region.vest@fvst.dk)

Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø (nst@nst.dk)

Skjern dalens Lystfiskerforening, v. Bo Nielsen, Flintebakken 100, 1.tv, 8700 Horsens, (formand@skj-lf.dk)

Sundhedsstyrelsen. Embedslægeinstitutionen Midtjylland. Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, (midt@sst.dk)

9 Lovgrundlag - Bilag 1

Godkendelsen er primært givet på nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der er gældende på godkendelsestidspunktet).

9.1 Lovgrundlag, bekendtgørelser, kommuneplaner, vand og naturplaner

Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bekendtgørelse om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug, Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 130 af 8. februar 2012.

Bekendtgørelse om kvalitetskrav for vandområder og krav til udledning af visse farlige stoffer til vandløb, søer eller havet, Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1022 af 25. august 2010.

Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 900 af 17. august 2011.

Bekendtgørelse om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål, Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1650 af 13. dec. 2006 (Slambekendtgørelsen).

Bekendtgørelse om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning, Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1510 af 15. december 2010.

Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4, Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1448 af 11. december 2007.

Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed, nr. 1640 af 13. december 2006 (godkendelsesbekendtgørelsen).

Kommuneplan 2009-2021 for Ringkøbing-Skjern Kommune.

Lov om miljøbeskyttelse, lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006 (miljøbeskyttelsesloven).

Naturstyrelsen 2011a. Vandplan 2010-2015 – Hovedvandopland 1.8. Vanddistrikt Jylland og Fyn. Miljøministeriet, Naturstyrelsen.

Naturstyrelsen 2011b. Natura 2000-plan 2010-2015. Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen. Natura 2000-område nr. 69, habitatområde H62, fuglebeskyttelsesområde F43. Miljøministeriet, Naturstyrelsen.

9.2 Vejledninger og rapporter

Anderberg, C., Aagaard, J., Christensen, S.T., Møllergaard, S., Bille, H.M. & Stæhr, K. 2008. Redegørelse vedrørende det tekniske grundlag for miljøgodkendelse af dambrug. Danmarks Fiskeriundersøgelser, Rapport nr. 52 - 98.

Dansk Akvakultur, DTU Aqua, DHI m.fl. 2011. Dambrugsteknologi – Optimering af driften på etablerede modeldambrug og fortsat videreudvikling af recirkuleringsteknologien, Sammenfatning. Dansk Akvakultur mfl. 2011.

Dansk Akvakultur 2012. Introduktion og ny viden om hjælpestoffer i dansk akvakultur. Undervisningsmateriale til 2-dages kursus om hjælpestoffer.

Fjorback, C. 2011. Risikovurdering for Ringkøbing-Fjord samt vandløbssystemerne med afstrømning til fjorden – brug og udledning af medicin- og hjælpestoffer. Rapport fra Niras A/S.

Larsen, S.E., Svendsen, L.M. 1998 Afløbskontrol på dambrug. Statistiske aspekter og opstilling af kontrolprogrammer. Faglig rapport fra DMU nr. 260.

Larsen, S.E. og Svendsen, L.M., 2002. Notat vedrørende tilpasning af udlederkrav ved overgang fra tilstandskontrol til transportkontrol i Bovbjerg Pedersen, P., Grønborg, O. & Svendsen, L.M., (reds.) 2003. Modeldambrug – specifikationer og godkendelseskrav. Rapport fra faglig arbejdsgruppe". Arbejdsrapport fra DMU nr. 183.

Larsen, S.E., Svendsen, L.M. 1998 Afløbskontrol på dambrug. Statistiske aspekter og opstilling af kontrolprogrammer. Faglig rapport fra DMU nr. 260.

Miljøstyrelsen 2012. FAQ ny bekendtgørelse om ferskvandsdambrug (www.mst.dk).

Miljøstyrelsen 2008. Vejledning nr. 3/2008, Vejledning om godkendelse af ferskvandsdambrug.

Pedersen, L-F., Sortkjær, O., Bruun, M.S., Dalsgaard, I., Pedersen, P.B. 2004. Undersøgelse af biologiske halveringstider, sedimentation og omdannelse af hjælpestoffer og medicin i dam- og havbrug samt parameterfastsættelse og verifikation af udviklet dambrugsmodel. Supplerende teknisk rapport (anneks 1-8) til DFU-rapport 135-04. DFU-rapport nr. 135a-04.

Ringkøbing-Skjern Kommune 2009. Masterplan – udvikling af akvakultur i Ringkøbing-Skjern Kommune 2009-2015.

Ringkøbing Amt 2005. Vandføringens medianminimum ved dambrug 2004.

Sortkjær, O., Henriksen, N.H., Heinecke, R.D. & Pedersen, L-F. 2008. Optimering af behandlingseffekten i akvakultur 2008a. Minimering af forbrug og udledning af hjælpestoffer. Danmarks Miljøundersøgelser., Aarhus Universitet. 124s. – Faglig rapport fra DMU nr. 659.

Sortkjær, O., Pedersen, L-F & Ovesen, N.B. 2008b. Omsætningen af formalin i danske dambrug. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet. 122 s. – Faglig rapport fra DMU nr. 699.

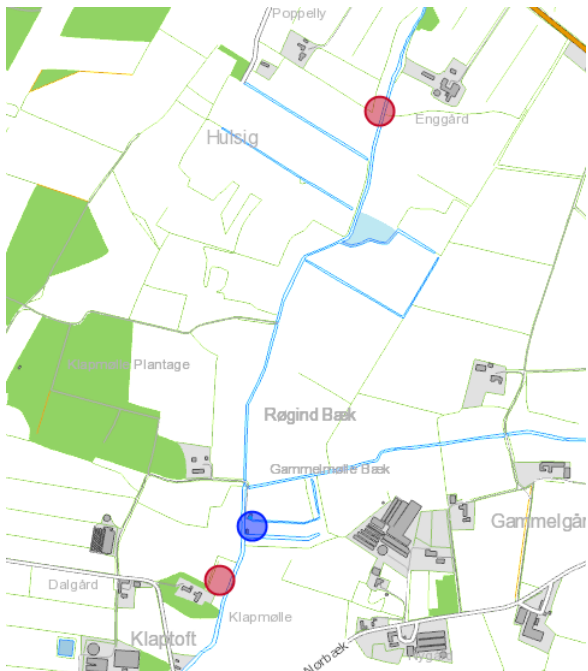
Svendsen, L.M., Sortkjær, O., Ovesen, N.B. Skriver, J., Larsen, S.E., Bouttrup, S., Pedersen, P.B., Rasmussen, P.S., Dalsgaard, A.T. & Suhr, L. 2008. Modeldambrug under forsøgsordningen – Faglig slutrapport for "Måle og dokumentationsprojekt for modeldambrug" juni 2008, DTU Aqua-rapport nr.: 193-08.

Sortkjær, O., Bovbjerg, P., Steinfeldt, S.J., Bruun, M.S., Dalsgaard, I. Nielsen, Aarup, P. 2000. Undersøgelse af eventuelle miljøpåvirkninger ved anvendelse af hjælpestoffer og medicin i ferskvandsdambrug samt metoder til at reducere/eliminere sådanne påvirkninger. DFU-rapport nr. 79-00.

Svendsen, L.M., Larsen, S.E., Dalsgaard, A.J.T., Pedner, L.J. & Michelsen, K. 2011. renseeffektivitet på model 1 dambrug. Rapport af WPx under dambrugsteknologiprojektet. Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet. 106 s. – Faglig rapport fra DMU nr. 842.

Svendsen et al. 2008. Modeldambrug under forsøgsordningen – Faglig slutrapport for "Måle og dokumentationsprojekt for modeldambrug" juni 2008, DTU Aqua-rapport nr.: 193-08.

10 Oversigtskort – Bilag 2

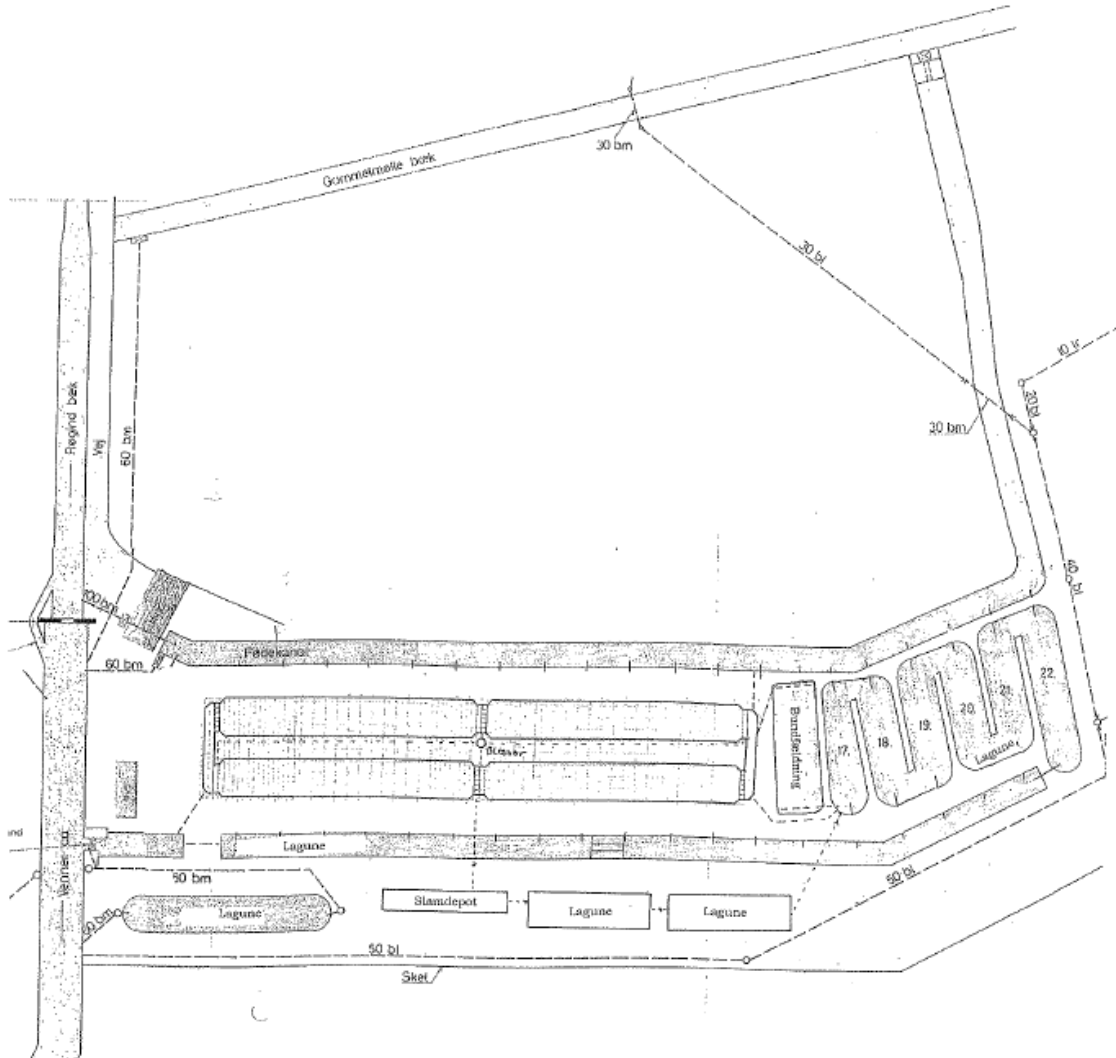

Figur 3. Nærområder ved Klaptoft Dambrug. Det fremtidige godkendte dambrug er angivet med en blå cirkel. Dambruget har tidligere været opdelt i 3 delområder. I den fremtidige drift vil der ikke blive godkendt produktion på delanlæg angivet med rød cirkler.

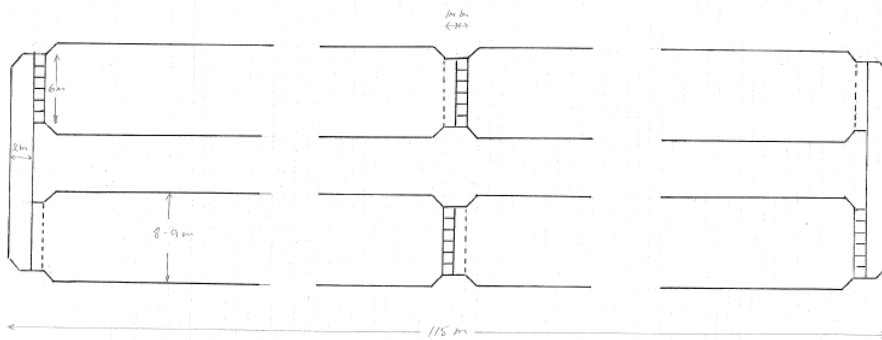

Figur 4. Oversigtskort over den nuværende indretning af dambruget.

11 Situationstegning – bilag 3

Figur 5. Ansøgt indretning af dambruget.

Figur 6. Nyt kanal anlæg med indskudte slamkegler (6 slamkegler pr. kegleenhed) og airlifts til beluftning. Som det fremgår af figuren indsættes i alt 4 kegleenheder på anlægget.

12 Forholdsregler ved uheld, driftsforstyrrelser mv. – Bilag 4

Nedenfor er angivet dambrugets forholdsregler ved uheld, driftsforstyrrelser mv. Afsnittene nedenfor er fra dambrugets ansøgning om miljøgodkendelse.

Driftsforstyrrelser.

Til imødegåelse af driftsforstyrrelser vil der være mulighed for at indsætte et nødstrømsanlæg i tilfælde af strømudfald. Dambrugets rensningsanlæg vil fungere uanset eventuelle strømudfald, idet de kun er effektforbrugende under oprensning henholdsvis bortpumpning af slam.

I tilfælde af akut vandløbsforurening vil dambrugets vandindtag kunne afspærres, idet den nye indretning giver mulighed for at drive dambruget uden vandindtag fra åen i en længere periode uden væsentlig risiko for besætningen.

I det følgende listes nogle af de mulige driftsforstyrrelser og uheld som vil kunne medføre væsentlig forøget forurening fra dambruget, desuden er procedure til afhjælpning og minimering af uheldets omfang angivet:

Forurening af dambrugets indløbsvand

Forurening af dambrugets indløbsvand kan eksempelvis ske ved kraftig vedligeholdelse af vandløbet, ulovlig udledning af gylle, mælkevand, olie mv., ulovlig indretning af drikkested til kreaturer, spuling af markdræn m.v. – alt opstrøms dambruget.

Et særligt problem for dambruget kan være ikke rettidig varsling (mindst en uge) før vedligeholdelse af vandløbet opstrøms dambruget finder sted.

For at imødegå denne problemstilling, foretages normalt flere gange i døgnet visuel inspektion af dambrugets indløbsvand. I tilfælde af unormale tilstande alarmeres den driftsansvarlige og dambrugets nødprocedure for imødekommen af denne situation sættes i værk.

Procedure ved akut forurening af dambrugets indløbsvand:

- Vandindtaget til dambruget blokeres ved indløbsristen (Stands ulykken!!)
- Opstart af returpumpe fodring indstilles / luk af for foderautomater alarmer 112 og meld vandforureningsalarm
- Forureningskilden søges lokaliseret og stoppet
- Udtagning af vandprøver opstrøms dambruget i rengjorte dunke (forefindes på dambruget)

Udbrud af sygdom i fiskebestanden (ved smittespredning)

Udbrud af sygdom i fiskebestanden kan dels være forårsaget af smittespredning, dels være miljømæssigt betingede. Ved forurening af dambrugets indløbsvand er det således normalt, at der opstår problemer med akut gælleinfektion hos fiskene.

Smittespredning via fugle søges hindret ved opsætning af mågenet. Smittespredning via indløbsvandet kan vanskeligt hindres. M.h.p. yderligere hindring af smittespredning

via fodtøj skal alle besøgende enten skifte fodtøj, eller have deres fodtøj desinficeret inden dambruget betrædes.

Risikoen for udbrud af sygdomme forsøges ligeledes minimeret ved en høj grad af hygiejne på dambruget, foderautomater justeres og desinficeres regelmæssigt, ligesom øvrigt driftsudstyr desinficeres efter brug.

Desuden foretages normalt flere gange i døgnet visuel inspektion af fiskenes helbredsmæssige tilstand m.h.p. kontrol. I tilfælde af unormale tilstande alarmeres den driftsansvarlige og dambrugets nødprocedure for imødekommelse af denne situation sættes i værk.

Procedure ved konstatering af sygdom blandt fiskene:

- Fodring indstilles
- Luk af for foderautomater
- Kontakt til dyrlæge
- Behandling efter dyrlægens forskrifter.

Strømfald

Udfald af strøm kan ske ved svigtende levering fra el-forsyningsselskabet, lynnedslag eller lignende.

For at imødegå problemstillingen er der etableret alarm på dambruget, der aktiveres ved strømfald. Alarmen er tilkoblet personsøger, som bæres af den driftsansvarlige, ligesom en alarmcentral alarmeres efter aftale med den driftsansvarlige.

I tilfælde af unormale tilstande alarmeres den driftsansvarlige dermed og dambrugets nødprocedure for imødekommelse af denne situation sættes i værk.

Procedure ved konstatering af strømfald:

- Alarm gives fra dambrugets alarmeringsanlæg
- Vagthavende skal være på dambruget senest 15 minutter efter alarmering
- Opstart af nødstrømsanlæg
- Fodring indstilles
- El-installatør kontaktes

Håndteringsuheld

Håndteringsuheld kan i værste fald forårsage personskade, fiskedød intern på dambruget og/eller forurening af det eksterne miljø nedstrøms dambruget.

For at imødegå problemstillingen omkring håndterings - uheld, instrueres dambrugets medarbejdere behørigt i brugen af de enkelte maskiner på dambruget, samt i R- og S-sætninger, som er gældende i forbindelse med anvendelsen af de enkelte hjælpestoffer.

Ved håndteringsuheld med personskade, alarmeres på tlf: 112 eller der konsulteres en læge efter behov.

Ved håndteringsuheld med intern fiskedød og/eller forurening af det eksterne miljø nedstrøms dambruget til følge, iværksættes følgende aktionsplan

Procedure ved akut forurening af dambruget og dets afløbsvand:

- Forureningskilden søges lokaliseret og stoppet (Stand ulykken!!)
- Fodring indstilles / luk af for foderautomater
- Opstart af beluftnings/iltningsanlæg efter behov
- Alarmer 112 og meld vandforureningsalarm

Procedure for minimering af risiko for ovenstående uheld indtræffer

For at minimere risikoen for at ovenstående hændelser indtræffer er nedenstående procedurer indarbejdet i de daglige arbejdsgange på dambruget.

Eftersyn:

Proceduren for eftersyn på dambruget ligger først og fremmest i, at vagthavende på dambruget har pligt til at indberette alle afvigelser fra optimal driftstilstanden til den driftsansvarlige.

Vedligeholdelse:

Med hensyn til den generelle vedligeholdelse af dambruget og dets tekniske installationer, aftales de konkrete arbejdsopgaver fra dag til dag mellem den/de ansatte og ansvarshavende.

Vedligeholdelse af renseforanstaltninger:

Oprensning dambrugets bundfældningsanlæg foregår efter dambrugsbekendtgørelsen, dog oprenses slamfagene i kanalerne efter behov, normalt ca. 4 gang om ugen. Der føres dagligt tilsyn med anlægget. Ved afvigelse af normaldrift foretages udbedrende handlinger efter samråd med den driftsansvarlige, således at maksimal renseevne så vidt muligt altid opretholdes.

13 Udlederkrav. Kontrol af dambrugets udledninger – Bilag 5

13.1.1 Generelt

Udlederkrav for kvælstof og fosfor fastsættes ved transportkontrol. BI₅ og ammonium fastsættes ved tilstandskontrol. I fastsættelsen er der taget udgangspunkt i Larsen og Svendsen (2002 og 1998).

13.1.2 Forudsætninger relateret til vandindtag

Klaptoft indvinder overfladevand fra Venner Å og Gammelmølle Bæk. I henhold til dambrugsbekendtgørelsen må et dambrug på foderregulering og en fodertilladelse på 95,7 tons pr. år maksimalt indvinde 445 l/s. Klaptoft Dambrug har dog en vandindvindings-tilladelse som maksimalt muliggør en indvinding på 217 l/s. De 217 l/s fastsættes som dambrugets maksimale vandindtag i miljøgodkendelsen.

I forhold til beregning af udlederkravene anvendes medianminimumsvandføringen nedstrøms dambruget. Værdien kan ændre sig med tiden, men pt. er den fastsat til 230 l/s nedstrøms dambruget (Ringkjøbing Amt 2005).

13.1.3 Udledergrenseværdier

Dambrugsbekendtgørelsen fastsætter en række udledergrenseværdier for udledte stoffer, som dambruget skal overholde. For BI₅ og ammonium har kommunen besluttet at fastsætte skærpede krav af hensyn til vandløbets målopfyldelse. Koncentrationer af nedenstående stoffer i ufiltreret vand fra ferskvandsdambrugets samlede indløb og samlede udløb må maksimalt forøges med følgende værdier (benævnt U_k eller U_T).

$$U_k: BI_5 = 1,0 \text{ mg/l} * F_{skærp}(BI_5) * Q_{mm}/Q_{va}$$
$$U_k: \text{Ammonium_N} = 0,4 \text{ mg/l} * F_{skærp}(NH_4) * Q_{mm}/Q_{va}$$

$$U_{TK}: \text{Total N} = 0,6 \text{ mg/l} * Q_{mm}/Q_{va}$$
$$U_{TK}: \text{Total P} = 0,05 \text{ mg/l} * Q_{mm}/Q_{va}$$

hvor

U_k: Udlederkrav for tilstandskontrol
U_{TK}: Udlederkrav for transportkontrol
Q_{mm} = medianminimumsvandføring ved dambruget.
Q_{va} = aktuel vandafledning.
F_{skærp} = skærpelse af udlederkrav af hensyn til vandløbets målopfyldelse.

F_{skærp}(BI₅) fastsættes til 0,5.
F_{skærp}(NH₄) fastsættes til 0,7

13.1.4 Afløbskontrol for BI₅ og ammonium (tilstandskontrol)

Dambrugets gennemsnitlige netto døgnudledning med 12 egenkontroller (365 dage) skal overholde følgende kontrolregel - (tilstandskontrol):

$$d_k + k_k(n) \times s_k \leq U_k$$

hvor d_k = gennemsnit af de daglig målte nettokoncentrationer i udledningen (forskellen i koncentration i udløb og indløb for prøvetagningen).

$k_k(n)$ = justeringsfaktoren ved tilstandskontrol for 12 prøver, $k_k(12) = 0,3586$

s_k = spredningen på de n (normalt 12) nettokoncentrationer i udledningerne

U_k = udledergrænseværdi (mg/l). Se beregning ovenfor.

Justeringsfaktoren relaterer sig til antallet af egenkontroller, og for tilstandskontrol er der iberegnet, at højst 20 procent af prøverne i en kontrolperiode må overskride grænseværdien (den kritiske fraktion).

Udlederkrav med hensyn til BI₅ og ammonium for Klaptoft Dambrug er oplistet i tabellen nedenfor.

Tabel 15. Udlederkravene er baseret på ovenstående formler i afsnit 13.1.3.

Parameter	Døgnudledning kg/døgn (U_k).
BI ₅	9,9
Ammonium	5,6

13.1.5 Afløbskontrol for total-N og total-P (transportkontrol):

Dambrugets gennemsnitlige netto døgnudledning med 12 egenkontroller (365 dage) skal overholde følgende kontrolregel - (transportkontrol). Udlederkravet skal tilpasses ved overgangen fra tilstandskontrol til transportkontrol ved beregning af korrigerede udledergrænseværdier (U_T):

$$U_T = U_{Tk} + (k_T - k_k) \times s_T$$

Transportkontrollen udføres herefter ved:

$$d_T + k_T(n) \times s_T \leq U_T$$

hvor

U_T = korrigerede udledergrænseværdi (kg pr. døgn)

U_{Tk} = Dambrugsbekendtgørelsens kravværdi udregnet efter formlen i afsnit 13.1.3 og omregnet fra mg/l til omregnet til kg pr. døgn.

$k_T(n)$ = justeringsfaktoren ved transportkontrol for $n=12$ prøver. $k_T(12) = -0,5205$

Justeringsfaktoren relaterer sig til antallet af egenkontroller, og for transportkontrol er der iberegnet, at højst 50 procent af prøverne i en kontrolperiode må overskride grænseværdien (den kritiske fraktion). Justeringsfaktoren bliver her negativ.

$k_k(n)$ = justeringsfaktoren ved tilstandskontrol for $n=12$ prøver. $k_k(12) = 0,3586$
 s_T = spredningen på de 12 nettodøgnudledninger.

Der anvendes som udgangspunkt standardspredningen 0,502 for total-kvælstof og 0,032 for total-fosfor (svarende til dambrugsbekendtgørelsen bilag 2). Ved indsættelse i formlen skal standardspredningen normaliseres ift. vandafledningen med dambrugets tilladte daglige vandafledning så s_T indsættes i kg/døgn. Kommunen kan vælge at anvende den aktuelle spredning, såfremt der foreligger tilstrækkelig data.

d_T = gennemsnit af nettoudledningen på prøvetagningsdage (forskul i transport i udløb og transport i indløb baseret på målte koncentrationer i vandindtag og vandafledning og tilsvarende målte vandmængder i prøvetagningsdøgn).

Udlederkravene med hensyn til N og P for Klaptoft Dambrug er oplyst i tabellen nedenfor.

Tabel 16. Udlederkravene er baseret på formlerne i ovenstående afsnit og formlerne i afsnit 13.1.3.

Parameter	Døgnudledning kg/døgn (U_T)
Total-N	$11,9 \text{ kg/døgn} + (k_T - k_k) \times s_T$
Total-P	$0,99 \text{ kg/døgn} + (k_T - k_k) \times s_T$

14 Behandlingsprocedure for hjælpestoffer – Bilag 6

Behandlingsprocedure for hjælpestoffer på Klaptoft Dambrug. For at sikre overholdelse af de specifikke vilkår vedrørende hjælpestoffer i godkendelsen skal nedenstående behandlingsprocedure følges. Behandlingsprocedure for medicinoffer fremgår af vilkårene i vilkårsafsnittet.

Stof	Total dosering aktivt stof	Antal enheder der må behandles af gangen	Kommentarer
Brintoverilte H ₂ O ₂ -opløsning	Maksimalt 63 kg (100 %).	Hele anlægget	<p>Der doseres op til 30 mg H₂O₂/l ved fuld vandvolumen i anlægget</p> <p>Vandindtaget standses i 6 timer efter behandlingsstart. Herefter genoprettes normal vandføring på op til 115 l/s i behandlingsdøgnet. Behandlingen kan gentages hver dag.</p> <p>Der kan anvendes op til 210 kg (189 liter) i en 30 procent opløsning eller 180 kg (162 liter) i en 35 procent opløsning.</p>
Pereddikesyre (Divosan eller Peraqua+)	Maksimalt 3,4 kg (100 %)	Hele anlægget	<p>Der doseres med op til 1,6 mg pereddikesyre/l ved fuld vandvolumen i anlægget.</p> <p>Vandindtaget standses i 6 timer efter behandlingsstart. Herefter genoprettes en vandføring på op til 115 l/s i behandlingsdøgnet. Behandlingen kan gentages hver dag.</p> <p>Peraqua+ har et deklareret indhold på 20-50 % H₂O₂ og 10-17 % pereddikesyre. Divosan har en deklareret indhold på 10-15 % H₂O₂ og 1-5 % pereddikesyre.</p>

Stof	Total dosering aktivt stof	Antal enheder der må behandles af gangen	Kommentarer
Formalin	Maksimalt 2,6 kg (100 %)	Hele anlægget	<p>Der doseres med op til 1,2 mg formaldehyd/l til fuld vandvolumen i anlægget.</p> <p>Vandindtaget standses i 6 timer efter behandlingsstart. Herefter genoprettes en vandføring på op til 115 l/s i behandlingsdøgnet.</p> <p>Behandlingen kan gentages hver dag. Der kan anvendes op til 11 kg (9,8 liter) 24,5 % formalin eller 7 kg (6,5 liter) 37 % formalin.</p>
Blåsten (Kobbersulfat)	Maksimalt 6 gram blåsten	Hele anlægget	<p>Der doseres op til 0,003 mg blåsten pr. liter (0,002 mg kobber pr. liter) til anlægget. Der må maksimalt anvendes 6 gram blåsten pr. døgn.</p> <p>Vandindtaget standses i 6 timer efter behandlingsstart. Herefter genoprettes en vandføring på 115 l/s i behandlingsdøgnet.</p> <p>Behandlingen kan gentages hver dag.</p>
Kloramin-T	Maksimalt 3 gram	Hele anlægget	<p>Der doseres op til 0,0014 mg kloramin-T pr. liter til anlægget.</p> <p>Vandindtaget standses i 6 timer efter behandlingsstart. Herefter genoprettes en vandføring på 115 l/s i behandlingsdøgnet.</p> <p>Behandlingen kan gentages hver dag.</p>
Iod-produkte/Virkon S	-	-	Der kan anvendes iod-produkter eller Virkon S til desinfektion af støvler, udstyr og damme. Iodprodukter må ikke udledes til vandløb.
Hydratkalk	-	-	Der kan anvendes hydratkalk til desinfektion af tørlagte damme i forbindelse med forebyggelse/bekæmpelse af sygdomme.

15 Forudsætninger medicin- og hjælpestoffer – Bilag 7

Forudsætningerne og de tekniske forhold vedrørende beregning af maksimale koncentrationer (tilladelige og aktuelle) ved udløbet af dambruget fremgår nedenfor.

Omsætning/ Immobilisering	Hjælpestoffer: Omsætningsraterne for hjælpestoffer tager udgangspunkt i bilag 8 i Bekendtgørelse nr. 130 af 8. februar 2012. Følgende omsætningsfaktorer for hjælpestoffer er brugt:				
		Formaldehyd	Brintoverilte	Pereddikesyre	Kobber og kloramin-T
	Vandfase (mg/l/t)	0,05	2,0	0,25	0
	Sediment (mg/l/m ² /t)	115	1000	-	0
	Biofilter (mg/l/m ² /t)	10	100	5	0
Lagune (mg/l/m ² /t)	130	4000	500	0	
For Klaptoft Dambrug er der ikke indsendt fortyndingsberegninger i Pool-sim. I stedet er fjernelsesraterne fra tabellen brugt direkte i en konservativ beregning for vandfase, sediment og lagune. Den samlede stoffjernelse af hvert stof i enhederne er beregnet. Disse værdier fastsættes som dambrugets maksimale daglige forbrug, og på denne baggrund er der fastsat maksimale forbrug af hjælpestoffer. Metoden iberegner således ikke den fortynding som reelt foregår ved dambrugets spildevandsafledning.					

Medicin:	For medicin bruges genfindelsesprocenter (GF) og udledningsperioder (UP), jf. bilag 8 i Bekendtgørelse nr. 130 af 8. februar 2012. Ved denne udledningsperiode forventes 90 procent af stoffet at være udledt. Der tages udgangspunkt i en behandlingsperiode på 10 dage.
Udledningsperiodens betydning	Udledningen af medicin betragtes som kontinuerte udledninger og med en peak i udledningen efter 10 dage. Både miljøkvalitetskravet (MKK) og korttidsmiljøkravet (KMKK) skal være overholdt i udledningsperioden. For de fleste mediciner vil en beregning af overholdelse af MKK samtidig sikre overholdelse af KMKK. For oxolinsyre ligger MKK og KMKK meget tæt. Det betyder, at en beregning udelukkende efter MKK for oxolinsyre vil kunne risikere overskridelse af KMKK. Derfor er der lavet en antagelse om at hele den dagligt tilsatte dosis udledes pr. dag. Se supplerende beregning for oxolinsyre nedenfor.
Risikovurdering/ Reduktion af miljøkvalitetskravene - MKK og KMKK	Den andel af medianminimumsvandføringen, der kan bruges til fortynding af medicin- og hjælpestof er fastsat i risikovurderingen ved udledning af medicin- og hjælpestoffer.
Beregning af gennemsnits-koncentrationer i udløb.	Medicin: Her anvendes massebetragtninger. Stofkoncentrationerne i udløbet beregnes ud fra den anvendte døgndosis i forhold til dambrugets vandindtag pr. døgn. Desuden bruges de ovennævnte genfindelsesprocenter.
Beregning af den maksimale gennemsnitskonc. ($C_{\text{middelmax}}$) og maks. konc. (C_{max}) i dambrugets udløb.	Maksimal tilladelig gennemsnitlig konc. i udledning fra dambrug: $C_{\text{middelmax}} = (\text{MKK}) * \frac{Q_{\text{mm}}}{Q_{\text{dambrug}}} * (\text{evt.R} - \text{fak.})$ Maksimal tilladelig konc. i udledning fra dambrug: $C_{\text{max}} = (\text{KMKK}) * \frac{Q_{\text{mm}}}{Q_{\text{dambrug}}} * (\text{evt.R} - \text{fak.})$
Perioden før der kan behandles igen med samme hjælpestof	Længden af den periode, der skal gå før behandling med et hjælpestof må gentages, defineres ved perioden fra det tidspunkt, hvor stoffet optræder i recipienten til tidspunktet, hvor stofkoncentrationen i recipienten er 5 % af det pågældende miljøkvalitetskriterium, MKK.
Længerevarende udledning	Medicinering med antibiotika strækker sig over 5-10 dage med daglige doseringer og udledningen betragtes som kontinuerlig. Anvendelsen af hjælpestoffer (engangsdosering) i recirkulerede anlæg fører til udledning med en varighed på mere end 24 timer og betragtes som kontinuerlig.

Procedure for beregning af de maksimale tilladelige koncentrationer i dambrugets udløb

De maksimale tilladelige koncentrationer (C_x) (dvs. når miljøkvalitetskravene overholdes i dambrugets udløb) er beregnet ud fra miljøkvalitetskravene (MKK og KMKK), den fortyndingsfaktor (FF), der opnås i den aktuelle recipient, samt reduktionsfaktorerne, jf. risikovurdering for vandløbssystemet.

Koncentrationerne beregnes efter følgende formler:

Maksimal tilladelige middelkoncentrationer: $C_{\text{middelmax}} = \text{MKK} * \text{FF} * \text{evt. R-fak.}$

Maksimal tilladelige koncentrationer: $C_{\text{max}} = \text{KMKK} * \text{FF} * \text{evt. R-fak.}$

hvor, fortyndingsfaktoren $\text{FF} = Q_{\text{mm}} / Q_{\text{dambrug}}$

Q_{mm} = Recipientens medianminimumsvandføring umiddelbart nedstrøms dambruget.

Q_{dambrug} = Vandføringen gennem dambruget

MKK = Miljøkvalitetskrav

KMKK = Korttidsmiljøkvalitetskrav

R-fak. = Reduktionsfaktor, jf. risikovurdering for vandløbssystemet

Beregning af tilladte, maksimale koncentrationer i dambrugets udløb Hjælpstoffer

Som eksempel vises her beregningen for brintoverilte.

Maksimal afledning i eksemplet er sat til 217 l/s til en medianminimumsvandføring på 230 l/s. Andelen af medianminimumsvandføringen til fortynding er sat til 50 procent jf. risikovurderingen.

Den maksimale tilladelige gennemsnitskonc. ($C_{\text{middelmax}}$) for brintoverilte fås til 5,3 µg/l ved,

$$C_{\text{middelmax}} = (0,5 \times 10,0 \mu\text{g} / \text{l}) \times \frac{230 \text{ l/s}}{217 \text{ l/s}}$$

og den maksimale tilladelige maks. konc. (C_{max}) for brintoverilte fås til 53,0 µg/l ved,

$$C_{\text{max}} = (0,5 \times 100 \mu\text{g} / \text{l}) \times \frac{230 \text{ l/s}}{217 \text{ l/s}}$$

Hvis denne tilladelses behandlingsprocedurer følges vil de aktuelle koncentrationer i dambrugets udløb kunne beregnes gennem f.eks. Poolsim (ikke anvendt her). Disse værdier vil skulle være mindre end ovenstående værdier.

Medicin

Som eksempel vises her en beregning for brug af medicinen sulfadiazin.

Ved behandling med sulfadiazin benyttes en dosis på 25 mg/kg fisk pr. døgn. Sulfadiazin gives igennem foderet og tildeles fiskene i det antal dage som den ordinerede dyrlæge foreskriver. Miljøkvalitetskravet er 4,6 µg/l.

Der tages udgangspunkt i en situation med medicinminimumsvandføring i vandløbet svarende til 230 l/s. Det antages, at der genfindes 100 % af det brugte sulfadiazin i recipienten. Der tages udgangspunkt i en behandlingsperiode på 10 dage og en udledningsperiode på 15 dage (periode indtil 90 % af stoffet er udskilt fra fiskene).

Det betyder, at der kan bruges (mg/døgn):

$$\begin{array}{l} \text{Maksimal til-} \\ \text{ladelig} \\ \text{mængde til-} \\ \text{ført sulfa-} \\ \text{diazin} \\ \text{(mg/døgn)} \end{array} : \frac{\text{R-fak} \cdot \text{MKK} \cdot (\text{Q}_{\text{mm}} \times \text{antal sek/døgn.})}{1.000} = \frac{1 \cdot 4,6 \cdot (230 \cdot 0,5 \cdot 86.400 \cdot 15)}{1.000 \cdot 10} \quad \begin{array}{l} 68.558 \\ \text{mg/døgn} \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \text{Mængde fisk, der} \\ \text{kan behandles pr.} \\ \text{døgn (kg)} \end{array} : \frac{68.558 \text{ mg/døgn}}{25 \text{ mg/kg fisk pr. døgn}} = 2.742 \text{ kg}$$

I følgende udregning forudsættes det, at der maksimalt behandles 2.742 kg fisk. For at behandle denne mængde fisk, skal der ifølge ovenstående tilsættes 68,6 g sulfadiazin i de 10 dage, hvor behandlingen foregår.

Dambrugets udlederkrav fastsættes som den maksimale udledning pr. døgn i udledningsperioden (15 dage).

$$\begin{array}{l} \text{Maksimal udled-} \\ \text{ning pr. døgn i ud-} \\ \text{ledningsperioden} \end{array} : \frac{68.558 \text{ µg/døgn} \times 10 \text{ døgn}}{1000 \cdot 15 \text{ døgn}} = 45.705 \text{ mg/døgn}$$

For de fleste mediciner vil en beregning af overholdelse af MKK samtidig sikre overholdelse af KMKK. Disse beregnes som eksemplet ovenfor. For oxolinsyre ligger MKK og KMKK dog meget tæt. Det betyder, at en beregning udelukkende efter MKK for oxolinsyre vil kunne risikere overskridelse af KMKK. Derfor er der lavet en antagelse om at hele den dagligt tilsatte dosis for oxolinsyre udledes pr. dag. Det giver en noget laver tilladt mængde fisk, som kan behandles med oxolinsyre end med beregningsmetoden ovenfor, hvor der udelukkende anvendes MKK. Det følgende er et eksempel:

Maksimal til- ladelig mængde til- ført sulfa- diazin (mg/døgn)	R-fak · KMKK · (Q _{mm} x antal sek/døgn.)		
:	1.000	=	178.848 mg/døgn
Mængde fisk, der kan behandles pr. døgn (kg)	:	<u>178.848 mg/døgn</u> 10 mg/kg fisk pr. døgn	= 17.844 kg

Ovennævnte antagelse medfører, at der for oxolinsyre ikke skal korrigeres for at udledningsperioden er længere end behandlingsperioden. Udlederkravet fastsættes derfor til 178.848 mg/døgn.

16 Dokumentation af vilkår til støj - Bilag 8

Dokumentation for overholdelse af støjvilkår skal ske ved støjmålinger i omgivelserne, udført efter Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 og 6/1984 eller kildestøjsmålinger kombineret med beregning udført efter den nordiske beregningsmodel for ekstern industristøj som beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993.

Kvalitetskrav til målinger og afrapportering

Målinger og beregninger skal udføres af et firma/ laboratorium, der er akkrediteret til støjmålinger eller af en person, som er certificeret til at udføre sådanne målinger, jf. *"Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger nr. 900 af 17. august 2011"*.

Målinger og afrapportering skal udføres som angivet i bekendtgørelsens bilag 4.

Kontrolmålinger skal udføres, når virksomheden er i drift ved maksimal belastning, og driftsforholdene skal beskrives i målerapporten.

Ved beregninger skal rapporten indeholde de nødvendige oplysninger om beregningernes forudsætninger. Støjkilderne skal beskrives og deres kildestyrke angives.

For hver enkelt støjkilde, hvor der foretages målinger, skal desuden angives lydtrykkniveauet i dB(A), målt i et geometriske veldefineret og - så vidt muligt - let tilgængeligt kontrolpunkt tæt på kilden. Jvf. Miljøstyrelsens vejledning 5/1993 pkt.3.1.

Rapporten sendes til tilsynsmyndigheden senest 2 måneder efter, at målingen er gennemført.

Vurdering af resultater

Støjgrænsen anses for overholdt, hvis de målte eller beregnede værdier ligger under vilkårets grænseværdi med tillæg af måleubestemthed. For faste støjkluder kan der normalt accepteres en maksimal måleubestemthed på 3 dB(A), jvf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993, pkt. 3.5.

17 Driftsjournalens indhold. Bilag 9

Ferskvandsdambrugets driftsjournal skal indeholde oplysning om følgende forhold:

- Aktuell bestand af fisk pr. måned.
- Tilgang af fisk.
- Afgang af fisk ved salg.
- Indkøb af foder med angivelse af fodertyper. Foderets sammensætning, skal til-lige kunne dokumenteres ved hjælp af varedeklaration eller analyseresultater fra et autoriseret laboratorium.
- Mængde af anvendte af hjælpestoffer til vandbehandling med angivelse af hjæl-pemidlets navn og mængde, numre på damme der er behandlet, samt begyndel-ses - og slutdato for behandlingen.
- Mængde af anvendte mediciner til sygdomsbekæmpelse med angivelse af præ-paratets navn og mængde, numrene på damme der er behandlet samt begyn-delses- og slutdato for behandlingen.
- Tidspunkt for oprensning af kanaler og fiskedamme samt slamudtømning fra bundfældningsanlæg. Den oprensede mængde slam skal skønnes.
- Tidspunkt for oprensning af slamdepot. Den oprensede mængde slam skal skøn-nes.
- Afgang af døde fisk med angivelse af mængde, art og opgørelsesperiode. Eks-traordinært store mængder opgøres straks.
- Vandforbrug. Registreringen skal ske kontinuert ved hjælp af flowmåler i indtag og udløb med en nøjagtighed på 5 %. Logfil skal være tilgængelig i forbindelse med driftsjournalen. Øjeblikkeligt og gennemsnitligt vandforbrug skal altid opgø-res samtidig med gennemførelsen af egenkontrollen.
- Returpumpning. Angivelse af periode og mængde.
- Slutdeponering af slam. Opgørelsen sker, hver gang slam bortskaffes, med op-lysning om, hvor slammet blev deponeret
- Ferskvandsdambrugets egenkontrol.

I forbindelse med anvendelse og udledning af medicin og hjælpestoffer skal dambrugets driftsjournal som minimum indeholde følgende oplysninger:

- Årsag til brug af hjælpestof eller behandling med medicin.
- Tidspunkt for forbrug af stofferne. Ved gentagen forbrug skal dette angi-ves.
- Mængdeangivelse/dosering af stofferne og ved forbrug af hjælpestoffer skal metoden angives (f.eks. antal timer med recirkulering mv.).
- Angivelse af produktionsenheder/damme, hvor stofferne anvendes med angivelse af bestandsstørrelse.
- Henvisning til dyrlægens besøgsrapport når der anvendes medicin. Be-søgsrapporten skal opbevares sammen med driftsjournalen.
- Afgang af døde fisk med angivelse af mængde og dato.

Det samlede forbrug af de enkelte mediciner og hjælpestoffer skal opgøres en gang om året (pr. 31. december) og indberettes til tilsynsmyndigheden senest den 1. februar det følgende år, jf. miljøgodkendelsens vilkår 3.1.6.

18 Skema til brug for screening (VVM-pligt). Bilag 10

Ligger separat.